

MAGYAR NÉPLAP

ÜGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ára:

Egész évre 6 korona; félévre 3 korona.
Amerikába egész évre 9 korona.

Szerkeszti

BUDAY ALADÁR

Kiadja a „PÁZMÁNEUM”
nyomda és irodalmi vállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Köztemető-ut 8. sz.

A hó első számához rendes melléklet:
»Páduai Szent Antal Lapja.«

Jogaink Boszniához.

Budapest, okt. 15.

A balkáni kérdések, Bosznia és Hercegovina bekebelezése, továbbá Bulgária függetlensége foglalkoztatják ma az egész világot.

Különösen sokakat az érdekel, vajjon lesz-e ebből a dologból háboru vagy nem. Szerbia nem nyugszik, a leglázasabban, valószínű fegyverháborúra készül Magyarország és Ausztria ellen és számít az oroszok segítségére. Ámde ha Szerbia és a monarkia között kiüt a háboru, akkor bizonyosan kiüt Bulgária és Törökország között is és az összes európai hatalmak beleavatkozása elkerülhetetlen.

Bennünket véd a hármas szövetség, a mely Magyarország-Ausztria, Németország és Olaszország között fennáll; véd ezenkívül a többi államok helyeslése és Bosznia elfoglalásába való beleegyezése. Az angolokat és oroszokat, akik ellenünk volnának, teljesen leköti Törökország. Mert ez a két hatalom mindig és mindenütt a legféltekenyebben arra ügyel, nehogy az egyik a másik nélkül elfoglalja, megszállja Törökország kikötőit.

Ha tehát lesz háboru, az is minden esetre javunkra lesz.

Nem kívánjuk, de Szerbia kívánja. Ugy, hogy máris hadcsapatokat kellett a határokra és Bosznia védelmére kirendelnünk.

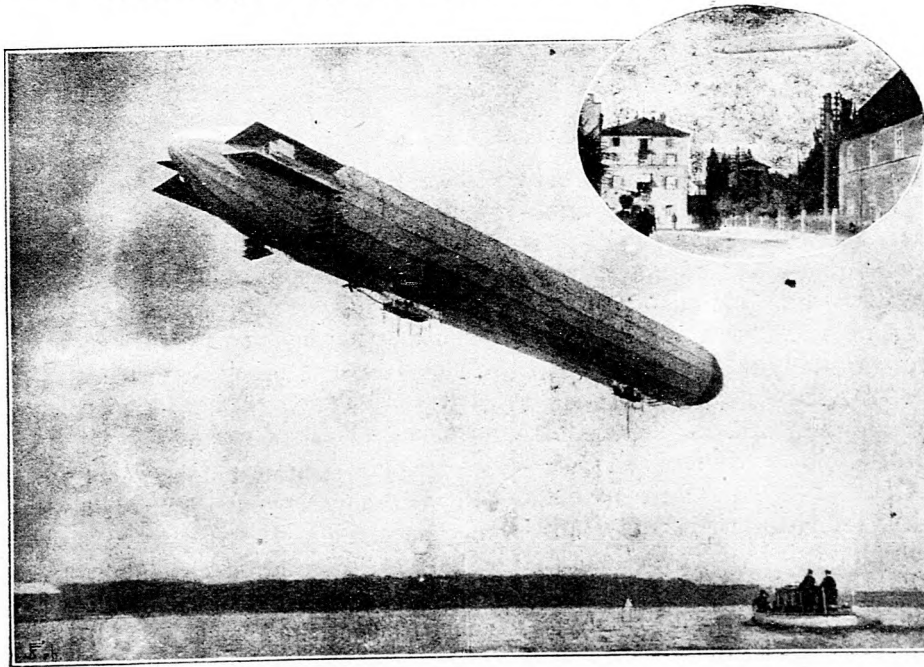
Sokkal jobban fáj azonban nekünk az a támadás, amely Bécsből, az egyik osztrák képviselőnek a delegációban elmondott beszéde által ért bennünket. Ez a beszéd tiltakozik az ellen, hogy Boszniához Magyarország jogokat formáljon. Azt szeretnék a bécsi urak, ha *Dalmácia és Hercegovina Ausztriáé lenne, Magyarország pedig elégedjék meg Boszniával.*

Hát ez csak a bécsi urak nagy tudatlanságát mutatja. Minden politikához konyító ember tudja, hogy Dalmácia

jogilag, politikailag és történelmileg Magyarországhoz tartozik, régebben, semmint az osztrák birodalom megalakult. Erről még vitatkozni sem lehet és hogy Dalmácia visszacsatolása *tényleg* még nem történt meg, ez elég baj és nagy mulasztás.

Mármint, hogy mi lesz Boszniával és Hercegovinával, ezt majd szépen a *magyar országgyűlés* fogja megállapítani, mert erre az illetékes első sorban, Bécs csak másodsorban.

Egy előnyünk mindenestre megvan, ez országunk helyzete. Hozzánk közelebb esik a két tartomány, mint Bécshez és így a mi áruink könnyebben oda vihetők,

Zeppelin kormányozható léghajója.

viszont a mit onnét veszünk, ahhoz olcsóbban juthatunk.

Nagy előny az bizony, *ha a magyar nép számára új piacok nyílnak meg.*

S hogy mi jogunk van Boszniához? Először az, hogy az elfoglalásnál Boszniáért tulnyomóan *magyar vér folyt.* A mi népünk fiai éheztek, fáztak, küzdöttek és haltak ott ama nevezetes boszniai hadjárat alkalmával 1878—79-ben.

De vannak ime valóságos történelmi jogaink is hozzá, épen úgy, mint Horvátországhoz, vagy Dalmáciához.

II. Béla királyunk uralkodása idejében Bosznia szerb törzsek hazája volt. Hogy ez a terület már 1137-ben a magyar királyt uralta, kitünik abból, hogy ebben az esztendőben II. Béla király másodszülött fiát, az alig öt éves Lászlót »az ország közakaratóból« *boszniai herczeggé nevezte ki.* Ez a terület azonban annyira híjján volt az államiság minden kellékének, hogy királyaink soha sem tekintették országnak és nevét nem is vették fel királyi címek közé. De a mikor a magyar hatalom kevéssel utóbb Rámára is kiterjedt, II. Béla fölvette a Ráma királya címét s azóta minden magyar király használja ezt.

Bosznia és Ráma azután föl-váltva használhatnak annak a területnek a jelzésére, amely ma részben Boszniának, részben Herczegovinának nevezetik s amely területet a magyar királyok hol bánnak, hol herczegnek nevezett tisztviselőkkel kormányoztatták.

Az Árpád-ház kihalása után Ráma vagy Bosznia, Szerbországgal egyesülve, felszabadult a magyar király hatalma alól, de Róbert Rárolly visszafoglalta és Horvát-Dalmát országok bánjának hatósága alá helyezte, ki magát Bosnyákország bánjának is nevezte. 1223-ban Károly király Kotro-

manics Istvánt ültette a bosnyák báni székbe, akinek leányát, Erzsébetet, Nagy Lajos királyunk vette feleségül.

A bosnyák bánok később királyi címet is viseltek és mint ilyenek voltak a magyar király alattvalói, a magyar szent korona hűbéresei. Ezek között az utolsó volt Tomasevits István, akit a török 1664-ben elfogatott és lefejeztetett.

Mátyás uralkodása alatt Boszniát ismét bánok igazgatták mindaddig, amíg Mátyás Ujlaki Miklóst Bosznia királyává ki nem nevezte. Ujlaki után azonban Boszniának több királya nem volt. A török hódítás egyre terjedt a Balkánon s a Jagellók alatt Bosznia lefoszlott a magyar szent koronáról és a török birodalom tartományává lett s maradt 1878-ig.

Ekkor történt, hogy visszafoglaltuk s ezt egész Európa biztosította is nekünk a berlini szerződésben.

Ezt a foglalást érvényesítette és véglegesítette most királyunk, de hogy ebből aztán megint Bécs huzza a hasznot, azt már nem fogjuk eltérni.

Jogainkat érvényesíteni fogjuk és tudjuk s ezt megmutatjuk annak idején, ha az ügyet a magyar országgyűlés tárgyalni fogja.

A vasut.

Nagyszerű, lélekemelő, szép látvány, a mikor a napfényes rónákat keresztülszelő vágányokon megjelenik és néhány perc alatt mér-földeket befutva robog el szemeink előtt a prüszkölő, zakatoló, dohogó hatalmas alkotás, a vasut.

Szép a vasut, mert fonségének láttára bizonyos gyönyörűség lepi meg az embert.

És büszkeség is tölt el bennünket. Mert ez az emberi elmét bizonyos magaslatra emeli és föl-emel bennünket is. Nagy alkotás a vasut, mert az viszi, közvetíti, te-

remti táplálja, fejleszti az életet és a kulturát . . .

Elgondolva ezeket, valahányszor ezer esztendőös szép hazánk valamely táján vasutat, állomást, vagy őrházat látok, a fölemelő érzések mellett mindig egy könnycsepp is hull a szememből, mert azokra a milliókra gondolok, azokra az *emberekre*, a kik az egész világon önfeláldozóan, lelküket és testüket odaáldozva, életüket is kiszolgáltatva szolgálják ezt a szép, nagy, de — gyilkos szörnyet, a vasutat.

A vasutasok, ezek az önfeláldozó emberek tartják igenis kezükben az egész világot, az egész emberiséget, a haladó és fejlődő életet, a szellemi és anyagi kulturát.

És ők mégis oly kevés méltánylásban részesülnek az állam, kenyéradó gazdájuk részéről.

Sajnos, de való igazság, hogy az anyagi előmenetel sehol sem oly nehéz, mint épen a vasutnál. Sajnos, de való igazság, hogy a megélhetés nehézségeit a vasutasok érzik meg legelőbb s az ő részükre enyhítik a legkésőbb.

És ha kapnak valamit néha, az a valami oly csekélység, hogy alig érzik meg az egyesek.

Legutóbb sokat irtak a lapok a vasuti balesetekről.

Egyik-másik szakember is nyilatkozott, de a hány, annyiféle véleményt irt, hogy tulajdonképpen mi az oka a mostanában sűrűn előforduló baleseteknek.

Egyik a szövetség fennállásában keresi a hibát, mintha a vasuti szövetség izgatná a szolgálattevőket s ezért a folytonos tárgyalás, gyülekezés zavarja a szolgálattevő szolgálatának teljesítésében. Másik az elégedetlenségnek tudja be, a mennyiben az alantas személyzet nincs megelégedve a fizetés rendezéssel. Harmadik, az állomások szűk volta, a pályatest és berendezések hiányosságában keresi az okot.

Mi illetékes forrásból merítve háttározottan megmondhatjuk, hogy sem az egyik, sem a másik nem felel meg a valóságnak. Hanem az igazi okot abban keressük, hogy a

személyzetnek nincs meg a kellő pihenése, nincs jó szolgálati beosztása, hiszen igen jól tudjuk azt, hogy a pályőröknek kötelessége minden vonat után bejárni a vonalat, kivinni a jelzőtáblácskát, igazolásul, hogy ő a vonalát bejárta, már pedig azt lelkiismeretesen nem képes teljesíteni olyan vonalakon, a hol nagy a vonatforgalom.

Az is igaz, hogy mozgó örök is vannak, a kik a pályőröket kiségitik, de mindannak dacára egy pályőrnek, a ki éjjel-nappal szolgálatban van, nincs meg a kellő pihenése.

A váltó öröknek, kik állomáson vannak beosztva, szintén sok a 24 órás szolgálat; a sok tolatás, váltóállítás, teljesen kifárasztja idegzetét, úgy, hogy ha pihenni is akarna, a tulkimerültség miatt nem képes.

De vegyünk föl egy másik fontos körülményt. Ugyanis a váltóöröknek kötelessége váltóját rendben tartani, tisztogatni, s ügyelni arra is, nehogy véletlenül egy kődarab, vagy bármely kemény tárgy akadályozza a csucssinnek a tősinhez való szilárd tartását.

A forgalom lebonyolításánál közösen, egyetértőleg kell működni. A forgalmi hivatalnoknak a váltóellenőrzést szigorúan megtartani minden vonat bejárás előtt. Csakis úgy lehet egyöntetűen dolgozva, elejét venni a baleseteknek, ha a forgalmi hivatalnok, kocsimester, váltóőr, pályőr s a mozdony személyzet egymást jóakarattal támogatja. Ezt szem előtt tartva, mégis el lehet kerülni a sok balesetet.

Most, midőn lapunkban ezentul mi is foglalkozunk vasuti ügyekkel, szívesen vesszük, ha egyik, óhaját nekünk bejelenti s majd lépéseket teszünk, hogy a helyzet javuljon.

A választói jog.

Azok a fontos külpolitikai kérdések, a melyek kifelé terelik a politikai világ figyelmét, ezen a héten egy kis szünetet idéznek elő minden más kérdésben.

A képviselők el vannak foglalva a delegációban, a miniszterek is és ott csak arról folyik a szó, vajjon mi lesz a Balkánon, lesz-e háború? Mikor? És kik fognak abban részt venni?

Addig, a mig tehát az országgyűlés ismét összeül s a választói jog kérdése újra felszínre kerül, a Magyar Néplap is pihenteti fegyvereit. De akkor aztán részt veszünk a nagy harcban.

Addig hiveink országszerte szervezik, erősítik táborunkat, terjesztik lapunkat.

A mai napig kérdéseinkre összesen 1943 levél érkezett szerkesztőségünkbe. Azokét, a kik bővebben irtak, mult számainkban közöltük. A többi, miután azok csak egyszerűen válaszoltak a kérdésre, talán elég, ha csak számarányokban iktatjuk ide. Ime.

Az 1943 szavazat így oszlik meg:

Egyes választói jog mellett szavazott 1937. Többes választói jog mellett szavazott 6. Nyílt szavazás mellett szavazott 1934. Titkos szavazás mellett szavazott 9. Adó szerinti szavazás mellett szavazott 3. Teljesen általános jogot követel 4. Magyarul írni és olvasni tudás: ez köti a jogot 1936.

Egyelőre tehát csak ezeket a számokat közöljük. Lehetetlenség is volna minden levelet ide iktatni egész terjedelmében, mert napról-napra egyre jönnek hiveink válasza. De mi szívesen vesszük ezeket. Nagyon jól van.

Sőt kérjük, igyekezzék mindenki azon, hogy a százakból ezek, az ezrekből tizezrek legyenek, mert közel az idő, a mikor meg kell mutatnunk, hogy — magyarok, erősek vagyunk, mienk az ország, a föld és nemcsak annak minden nyomora, minden szenvedése, hanem — minden joga is.

POLITIKAI VILÁG.

Bizalom.

Az éj nyomasztó csendjét
Moraj szakítja meg.
Lármázva, szörnyű zajjal
Jön a sötét tömeg.

Ordítva ront előre.
Kétségbe esve kér.
Ez a kiáltás tör ki
A zaj közül: — kenyér...

Nyomor növekszik egyre
Az emberek között...
De én bizom: — van Isten
A fellegek fölött!...

Íródeák.

Nóta.

— A plurális választó jog ellen. —

Nem haragszom az urakra
— Ördög vigye őket! —
Hanem az ellen már küzdök,
Hogy nyomjanak többet
A latba:
Mint a magyar nép — maga.

A dicső, a szinmagyar nép
Szittyák unokája!
S a többes választó joggal
Törnek romlására,
Hogy honát
Ily módon ellophassák.

De mi ezt meg nem engedjük,
Az Isten se türi,
Ki küzdésre hívja népét,
Hogy segítse — győzni.
S lenni fog:
Egyes a választó jog.

Bódogh János.

A király még itt marad.

A király november 15-ig meghoszszabbította magy.országi tartózkodását s egész udvarával a budai várpalotában tartózkodik addig, a mikor aztán Bécsbe megy.

A miniszterelnök itthon.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, aki több napot feleségével együtt klopodai birtokán töltött, visszaérkezett a fővárosba.

Nem lesz létszámemelés.

Bécsi félhivatalos jelentések szerint nem igaz az a hír, hogy a hadügy-miniszter felszerelése, ujonczlétszámfelemelés, avagy hasonlók céljaira, a delegációktól póthitel megszavazását fogja kérni. A hadügyi kormány a delegációk elé terjesztett javaslatokon semmi irányban sem fog túlmenni.

Képviselők beszámolnak.

Lányi Mór, a regőcei kerület képviselője vasárnap kerülete székhelyén beszámoló beszédet mondott, a melyben kivált az önálló bank föllállításával foglalkozott. A beszédet tetszéssel fogadták. — *Bedőházy* János és *Fenyvesi* Soma képviselők kerületükben vasárnap délelőtt beszámoló beszédekét mondták. Fenyvesi a többi között azt mondta, hogy a pluralitást támogatja, mert a magyarság hegemoniáját biztosítja. A két beszámoló alkalmából táviratban üdvözltek *Kossuth* Ferenczet. — *Farkasházy* Zsigmond képviselő a kormányt és a koalíciót támadta. Foglalkozott Bosznia annexiójával is, azt mondva, hogy az annexió állami szuverénitásunk súlyos sérelmével és az összbiradalmi eszme homloktérbe nyomulásával jár.

A képviselőház bizottságaiból.

A képviselőház állandó összeférhetlenségi bizottsága október 16-án délelőtt 10 órakor ülést tart, a melyen *Ertl* János és *Maczky* Emil képviselők ellen bejelentett összeférhetlenségi ügyeket tárgyalja.

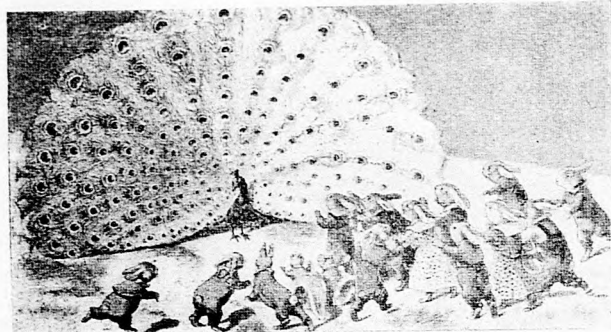
Az új ágyuk.

A hajmáskéri tüzérségi lövőtéren most fejezik be azokat a tanfolyamokat, a melyeknek a főcéljuk az volt, hogy a nyolcz centiméteres, teljesen harcszerűen felszerelt ágyu működését bemutassák. Az elért eredmény kielégítette a tanfolyamok összes résztvevőit: a csapatfelügyelőket, a hadtestparancsnokokat, valamennyi vezérkari főnököt és az egész tüzérséget. A kipróbált ágyu az összes technikai és taktikai követelményeknek mindenben megfelelő fegyvernek bizonyult. Csakhogy a magyar népnek nem új ágyu kellene, hanem kevesebb adó és — kenyér.

A delegáció.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság hétfőn délután öt órakor kezdte meg érdelemes muukáját a külügyi albizottság ülésével, a melyen a közös külügyminiszterium előterjesztéseit tárgyalták és egyidejűleg megkezték a vitát az Aehrenthal báró közös külügyminiszter expozéjáról. Az osztrák delegáció tanácskozásait elhalasztotta s a legtöbb delegátus elutazott Budapestről, hogy részt vehessen az osztrák tartománygyűlések tanácskozásain. Az osztrák delegáció e hó 19-én fog újból összeülni, a mikor a közös költségvetést fogják tárgyalni.

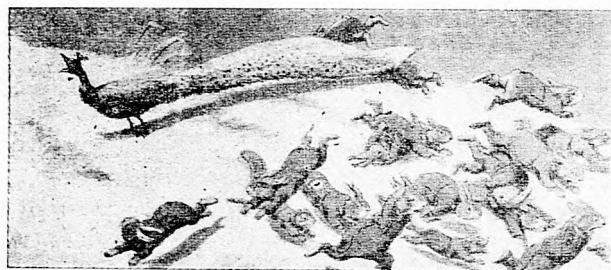
A páva.

Be sok embert, be sok asszonyt jelképez a pávamadár,
A mely cifra ruhájával az udvaron kényesen jár.
Köré gyűl az apró nyulak serege és szólal ilykép:
»Ez az állat nagy bölcs lehet, mert a tolla fényes és szép.«

S majd feltárja, majd bocsátja pompás diszét uszályosra,
S a hogy így jár, csodálatnak nyulak közt nincs vége-hossza.
Istenem, csak megszólalna nagy okos és bölcs szavával!
Ezt óhajtják a kis balgák, nagy reménnyel, forró vágygyal.

Meg is szólal hát a páva... De a sok nyul fut is tova...
»Jajj, jajj, ez a cifra állat be csuf hangu és ostoba!«
Hej, sok embert és sok asszonyt jelképez a pávamadár,
A mint cifrán, de ostobán, kényesen az udvaron jár.

A kötelesség.

— Francia után. —

Voltál-e valaha nyájas olvasó a francia des Landes tartományrészben? Észrevetted-e a hosszú egyenes vonalban fekvő őrházakat? Mögöttük az egész láthatáron végtelen kiterjedésben húzódik el a bársonyszerű puszták, csak itt-ott szakítva meg egy-egy bokor, vagy fa által. Az égbolt hatalmas sáternak tűnik fel, melynek tiszta kék azurja sehol sem zavartatik meg

felhő, vagy magasra nyuló füstoszlop által, még valami közel falu tornyát sem pillanthatod meg, a mi pedig messzire nyujtott lapályon oly ritkán hiányzó ékesség.

A távolban egy pásztor alakja tűnik foszladozva élénk, ki magas faláibaival ép oly könnyen járkal mint valami à la Louis Quinze sarkokkal bíró kaczer párisi nő és e mellett hosszú, hatalmas botját ép oly könnyűséggel használja, mint egy spanyol nő a legyezőjét. De a puszták homokja csal és nem

ritkán a pusztai füvek sápadt vörös virágai alatt veszélyes mocsár vagy iszap bűzhődik.

Azon emberi lények kik, az uratlan magányba jönnek lakni, bizonyos tekintetben eltemetik magukat a világtól; kolostori csendességgel daczolnak az idő viszontagságai ellen. Itt vannak, hogy éjjel-nappal őrszemen legyenek, hogy más embereknek lehetővé tegyék veszély nélkül utazni a robogó vonaton. A gondos kéz mellett, mely egyik őrhától a másikig vezeti a tüzet okádó vas szörnyet... robog tova a gyorsvonat.

Ismertem egy lovas sergeant ki hazájába visszatérve, mellén érdemjellel, egész egyedül lett lakosa itt egy ilyen őrházacsának.

Boldog volt magányában és a ki látta a puszták legszebb virágát — melyet ő tüzött kebelére — akkor senki sem szánakozhatott rajta, sőt irigyelheték magányáért.

De ő sem szerezte meg ezen kincset minden nehézség nélkül. Nem azért, mivel talán Madeleine valaha más életmódról álmodott volna; egy vándorló szénégető gyermeke volt ő, a gyermekből csakhamar serdülő szűz lett, ki nem ismert más hazát, mint a pusztá földet, más tűzhelyet, mint atyja nyomorult viskóját.

Egy szép napon katonák jöttek atyjához s fogságba hurczolták, azt mondván, hogy a fa, melyet éget és elad, az államé.

Leánya hátra maradt egyedül, árván a puszták arany ráka erdejében.

Hogyne örült volna tehát, midőn a jó pályaőr őt gyámleányává fogadta.

Hosszu katonai fegyelem megtanította a pályaőrt arra, mint kelljen a leánykát lelkiismeretesen felnevelnie. Mint galamb a bérkába, úgy Madeleine az öröm és remény zöld ágát hozta magával a magányos otthonba, a házacska virágzó lombbal lett befödve, a madarak a gyümölcsösből oda csábitgattak és a leányka ezüst-csengésű hangja szolgált visszhangul vidám dalnáknak.

Lassanként a kis pusztá virág egészen átváltozott. Nagy leánynya nőtt fel és szépségében, ifju bájai szendességében angyalhoz volt hasonló. A pályaőrnek sem kerülé ez ki figyelmét.

Kezénél fogta egykor őt a pályaőr és kérte, hogy legyen nejevé. Ingadozott. Félt, hogy vele tán nem lesz boldog. Babonás remegés volt ez, melyet a vasut idézett elő

benne, valami borzalomféle, melyet nem tudott soha sem legyőzni.

Mosolygott bár arra a gondolatra, hogy örökre nála maradhasson: magában azonban ezt gondolta, jobb lesz úgy mint eddig és nem mint felesége. Különös féltelme a vasut iránt folyton növekedett és a pályaőr hivatása minden módon arra szolgálta, hogy Madeleine e benyomásait megélessítse. Lelke is fájt, ha ott látta őt a tüzet okádó vas-sárkány közelében, ha a mozdony a talajt alapjában rezgeté meg és lámpái véres óriási szemekkel a messze pusztára vetettek vörös lángot.

Közel volt ahhoz, hogy a pályaőr ajánlatára nem-et mondjon. Jövőjének szeméből nehéz könnyecsepp gördült alá, — először történt gyermekkorra óta, hogy e hatalmas, magasra termett ember, sirt. — »Sir, mert én ingadozom« — gondolta Madeleine; — »meg is halhat ha nem nyujtom neki kezemet!«

Igy esett meg azután, hogy pár hét múlva a Jarüguei plébános Madeleine-t és a pályaőrt összeköté. A jövő tavasszal az őrházacska szobáit Madeleine és férjén kívül még egy kedves kis leány is lakozá, ki ellopá atyjától és anyjától — mind a legszebbet. Ekkor az anya nem sajnálta az »igen« szavát. Lassan-lassan kiengeztelődött a vasszörnyvel is, sőt ő maga is bátran nézett izzó arcza közé és tartotta elébe a vörös zászlót. Szokás a félelmet is legyőzi.

Ezen magányos elhagyott pusztán, e zugban élt és szeretett három lény; szerették egymást a legbensőbb nyájassággal — mert ott virágzik legjobban az igazi benső szeretet, hol a nyájasság nem lesz szétszórva.

* * *

Egy este az alkonyat idejekor a pályaőr neki támaszkodva jelző fogantyujához, várta a nap utolsó vonatát. Kicsiny, körülbelül nyolcz éves leánykája az öszvérrel a közeli városba ment élelmi szereket hozni. Még messziről is hallható a pusztán visszhangzó dalt, melyet a gyermek üde hangja dalolt, ama dalt, melyre Madeleine tanítá:

Szólt az anya: fehér virágom,
Szép csillagom, kincsem, leánykám,
Óh, majd sietsz-e, én galambom
Sietve visszatérni hozzám?

A dal elhangzott a levegőben, a fenyők jó illatával, a pusztá édes illatárjával.

A pályaőr boldog volt munkájá-

ban, boldog, midőn a fiatal hang dalolását hallotta; nemsokára még boldogabbnak gondolá magát, midőn az utolsó vonat is elrobog és ő övéihez térhet. Minden a legszebb színben tünt fel előtte; elgondolá magában, mily jó is az Isten, és mily édes az élet!...

Már hallja a dübörgő vonatot és az atya keze erősen nyul a jelző fogantyujához. Ekkor egyszerre borzasztó sejtelen keletkezik agyában: a hang nem hallatszék már a pusztában, hanem a töltésen.

Az utat megrövidítendő, a kis leány ama hiszemben, hogy az szabad, a vasuti töltésre ment. A mozdony, mint éhes sárkány, tüzet lihegve robogott előre, mintha elnyelni akarna valamit, valakit.

Az épen feltűnő hold világában ott látta a pályaőr gyermekét a síneken, melyekre neki kellett a szörnyet hosszufarku terhével átvezetni. Inteni akarta leányát. Kiáltani próbált, de a hang megakadt a torkán. Ha a jelzőt feltartja, gyermeke darabokra szakittatik szét; ha megfordítja: akkor a vonat teljes erejével neki fog menni egy szemközt jövőnek és összes utasaival összezuzódik.

Egyet kell feláldoznia, hogy sokakat mentsen meg. Érezte, hogy kezében van most oly sok élet, hogy Isten nem kívánja ezek életét, hogy gyermeke életét nem mentheti meg kötelességszegés nélkül...

Becsukott szemmel, teljes erejével tartotta fel a jelzőt!...

S nem tért a lányka vissza többé
Az édes anya kebelére,
Nem látta őt viszont szeretve
Óh, nem borulhatott szívére.

Minden csendes lett. A vonat a láthatár másik oldalán eltűnt.

Egy órával később Madeleine, férje hosszu kimaradása miatt nyugtalankodva, utána kiáltott. Semmi felelet! Oda sietett és ott találta őt a jelző készülékhez támaszkodva. Kiáltott, de ismét semmi felelet!... Hozzá rohant, nevenél szólította őt, megragadá kezeit melyek még a jelzőt tartották, de — azok hidegek voltak!...

Másnap a Morieuxi állomáson egy örült, rongyokba öltözött nőt lehetett látni, ki minden vonatot öklével fenyegtetett és remegő, éles hangján mindegyre e refrainban tört ki:

S nem tért a lányka vissza többé,
Az édes anya kebelére,
Nem látta őt viszont szeretve...

Marion.

— Elbeszélés a társadalmi életből. —
III.

Irta: Károlyi Gyula.

Annak a kis fehér háznak az udvarán, a mely Miklós ablakaival átellenben volt, elvirult már a legutolsó őszi rózsza is, lehervadt a szőlőlugas legutolsó levele is.

A parányi, haldokló világ közepén, a kopár virágágyak fölött egy nyulánk természetű, tizenhétéves, ábrándos kék szemű, fehér arcú, barna haju leányka állt, a kinek üde, ártatlan szépségében nagy lelki tisztaság és jóság tükröződött.

Ott állt és nézte a haldokló keretet, a felleget égboltot, de gondolatái — mintha kérdeztek volna valamit a zizegő, aranybarna levelektől, a repdeső fekete madaraktól; — mintha egy, szót feleletet, biztatót vártak volna onnan a magasságból . . . valamire . . .

A válasz azonban csak nem jött s a szomorú leányka lassu léptekkel ment édes anyjához, a ki még a lugasban ült. Odament hozzá és gyöngéd, hófehér karjaival átölelte a nyakát annak, a kit oly nagyon szeretett, hogy rajta kívül eddig még senkit sem szeretett.

— Anyám! kérdezte csengő, kellemes hangon — ki lehet az a szőke fiatal ember, a ki odaát lakik? Tegnap délelőtt láttam az ablaknál . . .

Az idősebb nő összerezgett.

— Miért érdekel az téged, leányom; téged, a kit eddig soha senki és semmi sem érdekelt?

— Nem nagyon érdekel anyám, csak . . . csak épen hogy az éjjel felőle álmodtam . . .

— Ne gondoldj vele semmit leányom és ne állj többé az ablakhoz. Azt az embert neked sohasem szabad ismerned, látnod sem és felőle álmodnod épen nem.

— Pedig . . . olyan nagyon szépet álmodtam . . . Csak legalább azt tudnám, hogy ki lehet.

— Azzal az emberrel nem lehet szépet és jót álmodni . . . Bolondság! . . . Mondom, hogy ne gon-

doldj reá . . . És mit álmodtál?

— Nem sokat. Csak épen annyit, hogy a mikor udvarunkban a legszebben nyíltak a rózsák, ő jött anyámmal befelé, a lugasban megölelt, én pedig megcsókoltam és — olyan nagyon boldog voltam . . .

Az asszony hangosan nevetett.

— Ebből is meggyőződhetesz arról, leányom, hogy az álomra nincs mit adni. Az álomban történnek a legképtelenebb, leghetetlenebb dolgok . . .

A leány megcsókolta anyját.

— Látja, anyám, én nem titkok el anyám előtt semmit . . . Anyám pedig még azt sem akarja nekem megmondani, hogy ki az a szép . . . akarom mondani, hogy ki az a csunya ember.

— De megmondom, leányom: egy újságíró. Ha pedig bővebbet akarsz róla tudni, itt van a tegnapi újság, olvasd el ebből az »Éjjeli orvtámadás« című cikket.

A leány elolvasta és bosszusan dobta félre a lapot.

— Ez nem lehet igaz, anyám, én nem tudom elhinni. Az az ember nem is olyannak látszik, a ki valakire rátámadjon. Nem igaz!

— De igaz, leányom; mindenki beszéli. Az az ember egy vad, féltelmetes haramia, a ki megrabolja másoknak a becsületét. Nem én mondom ezt, leányom, csak így hallom mindenkitől. Ennek nem lesz jó vége, mert az egész város ellensége. Azt mondják, hogy egy senki. Egy ágról szakadt csavargó. És ha már valakiről ilyen rosszakat beszélnek, az csak rossz lelkű ember lehet, a kitől mindenkinek tartózkodnia kell . . .

— Anyám mindig az emberekre hallgat. Nem hiszem én, hogy valaki, a ki oly komolynak és műveltnek látszik, mint ő, ily sötét lelkülettel bírjon . . .

— Bár úgy volna, leányom, a hogyan te elképezed, de . . .

— De tudja anyám, hogy én nem szoktam az ítéleteimben csalódni.

— Hiszen csak egyszer csalódik

az ember s úgy lehet, hogy . . .

— Hogy?

— Hogy az az egy csalódás, az első — egyszersmind az utolsó is. . . . Én nem akarom, kis leányom, hogy te is csalódjál, azért ha nem akarsz megszorítani engem, tehát ne gondoldj többé arra az emberre és ne beszélj róla . . .

— Látja, anyám, most is csalódtam, mert azt hittem, hogy ön . . . ön vigasztalni fog engem . . .

A szomorú leányka bement a házába s kis szobájában a földre borulva, fenhangon, gyermekies naivsággal imádkozni kezdett:

— *Jó Istenkém, engedd, hogy annak az embernek jóságát és nemességét minden ember, még a rosszak is megismerjék . . . Ha pedig igaz mind az, a mit róla beszélnek, akkor változtasd te jóra, nemességét . . .*

Ettől fogva minden reggel ott állott a leányka az ablaknál, hogy mindennap lássa azt a titokzatos embert — legalább egyszer. És ha megtörtént, hogy egy napig nem látta, szomorú fehér arcza még szomorubbra változott . . .

Veszpréminé — így hívták a szomorú leányka édes anyját — gyermekeit aggódva szerető, gondos, jólelkű anya volt. Jól ismerte rájongva szeretett leányát, a kit sikerült úgy fölnevelnie, hogy a rossznak még tudása is távol maradjon lelkétől és gondolkodásától; tudta, hogy fogékony lelkében az érzelmek még nyomokat hagynak.

Könnyen elképzelhetjük tehát kétségbeesését, a mikor most, hirtelen azt kellett hallania, hogy az ő leánya érdeklődni kezd az iránt a férfi iránt, a ki oly rövid idő alatt oly rettenetes népszerűtlenségre tett szert a városban.

Nyugtalan lelke nem tudta megőrizni ezt a veszedelmes titkot; az első pillanatban nem is tudta, hogy mitévő legyen; leghelyesebbnek látta tanácsért rokonaihoz és ismerőseihez fordulni, miképen terelje el azt a nagy veszedelmet, a mely békés házat fenyegette.

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak,

STOWASSER J.

császári és királyi udvari HANGSZERGYÁROS

Raktár: II. Lánchíd-u. 4. BUDAPEST Gyár: II., Öntőház-u. 2.

LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR. Ajánlja saját gyárában készült elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legjutányosabb árban szállítatik. — HARMONIKÁK legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges aczélhangokkal — TÁROGATÓ saját találmány, iskolával 35 frttól feljebb.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

Egyik nőrokona, a ki ugyan Miklóst sohasem látta, de a ki napról-napra a legfrissebb és legvalóságosabb híreket tudta felőle színes szavakkal előadni, azt tanácsolta, hogy hamarosan el kell vinni a leányt utazni. Minél gyorsabban és minél messzebbre, annál jobb.

Mások azt tanácsolták, hogy csak egy csöppet se nyugtalankodjék, mert az az ember nemsokára elveszi méltó büntetését: ki fogják tiltani a városból.

Abban azonban az összes jóakarók és szomszédasszonyok megegyeztek, hogy a szörnyű veszedelem már ott ég a ház fölött... Pedig az ártatlan, mit sem sejtő leánya épenséggel nem gondolt még ekkor semmire... Miklós pedig legrózsásabb álmaiban sem gondolt arra, hogy közel hozzá a városban van egy leány, olyan, a minőre ő fogadalmat tett, a kiről még csak nem is tud senki beszélni semmit s a ki őt nem tartja rossznak... A ki imádkozott érte...

... A leirt hajnali, utcai jelenetre virradó vasárnapon futó tűz módjára terjedt el a hir városzerte, hogy a Nagydrávai Ujság szerkesztője Cserkész Lajos képviselő urat nyílt utcán, tetteleg bántalmazta s hogy ezért a közbiztonság elleni kihágásért a rendőrség ki fogja tiltani a veszedelmes embert Nagydráva város területéről. Vagyis mindenki előre tudta, hogy ilyen lesz az ítélet, holott igazság szerint azt előre még maga a kihágási bíróság sem tudhatta volna.

Vasárnap este Cserkész Lajos megbízásából megszólította Miklóst az utcán két jogász gyerek s a képviselő nevében lovagias elégtételt kért.

— Uraim! válaszolta nekik röviden Miklós; először: most dolgom van; másodsor: nem párbajozom, mert ezt tiltja erkölcsi meggyőződése; harmadsor: még ellenkező esetben sem párbajoznék egy olyan emberrel, mint Cserkész Lajos; végül negyedsor: ha még akar ez az ur valamit kapni tőlem, hát — kaphat!

Ezzel a felelettel aztán végleg diszkvalifikálta magát a »lovagias« érzésű nagydrávai »társadalom« szemében...

Miklósnak csakugyan dolga volt. Egy titokzatos ügy szálait kereste — a melyben a nagydrávai rendőrség megtagadta a nyomozás teljesítését.

Reiter Imre postai főtiszt tizenhárom éves, Lujza nevű leánya szombaton délután hirtelen eltűnt. Ezen a napon a megszokott órában nem érkezett haza az iskolából s bár a kétségbeesett szülők tüvé tették az egész várost, sehohsem akadtak nyomára. Másnap, vasárnap reggel Reiter fölment a rendőrségre, tudakozódni, illetőleg jelentést tenni az esetről, de ott hosszas sürgés-forgás után, a bűnügyi alkaptány röviden kijelentette, hogy a nagydrávai rendőrség elvesztett gyermekek keresésével nem foglalkozik!... Kevés a rendőr... Kutassák a szülők, ha nem vigyáztak reá... Ne engedjék a gyermekeket egyedül az utcára, akkor nem vesznek el... Különben, ha elveszett, hát majd megkerül...

Hiába futkározott Reiter fűhöz-fához, ajtóról ajtóra, mindenki tovább utasította; eltűnt leányáról azonban senki sem tudott fölvilágosítást nyújtani. A végső kétségbeesésben, mintegy titkos sugallatot követve határozta el magát arra, hogy Veér Miklóshoz, a Nagydrávai Ujság szerkesztőjéhez fordul támogatásért.

Miklós, hallva a történeteket, azonnal okozati összefüggést sejtett a kis Lujza eltűnése és a rendőrség tartózkodó magaviselete között.

Hazakisérte az izgalomtól beteggé lett apát, elkérte tőle a gyermek arczképét s még azon este fölkereste a rendőrkapitányt — a lakásán.

— Kapitány ur! Van önnek tudomása arról, hogy a városban egy kis leány titokzatos módon, nyomtalanul eltűnt?

— Hivatalosan nincs!

— Hát nem hivatalosan?

— Ugy sincs!... Egyébként ön tudtommal nem detektív, mi köze hát a dologhoz?

— Hogy nekem mi közöm hozzá, ahhoz önnek nincs semmi köze. Ellenben érdekel az, hogy a rendőrség miért tagadta meg ebben az ügyben a nyomozást.

— Felelősséggel tartozik önnek a rendőrség?

— Igen! Nekem és mindenkinek.

— Tanácslom az urnak, hogy magára vigyázzon!

— Ugy? Ön fenyeget és nem hajlandó velem ebben a tárgyban komolyan beszélni?

— Önnel nem!

— Volt szerencsénk!

Az a cinizmus, a melylyel Miklóssal ez az ember beszélt, a vasat is megingatta volna. A mint kilépett az utcára egy pillanatra megtántorodott. Él-e ő valóban? És élnek-e ezek itt mind, a kik körülötte mozognak? És valóban emberek-e ezek? Ennyire jutott volna a művelt, civilizált emberiség? Nem, itt nem elég az emberi igazság gyöngye ereje. Elemi csapásokra volna szükség, hogy ezt az ujkori Szodomát megsemmisítse, elpusztítsa a föld színéről, mert javítani, menteni itt már valóban nem lehet! El innen, el, hogy el ne sodorja őt is a veszedelem! El innen, el, a hol tiz igaz sem találtatnék!...

... De most megint az eltűnt kis leány jutott eszébe... Nem bűn-e már az is, hogy magára merészel gondolni akkor, a mikor egy örület szélén álló apa tőle várja legnagyobb kincsét, gyermekét; tőle, mert másban nincs és nem lehet bizalma; másban nincs is már itt semmi becsület, szánalom, emberség.

S ő? Hát ő kire támaszkodjék és mire?... Hirtelen Popescu jutott eszébe... Azt kereste egész este, akkor is, a mikor Cserkész segédeinek azt mondta, hogy:

— Dolgom van!...

A városi kávéház felé tartott. A főtéren épen a színházból kifelé tolongott a tarka, előkelő sokaság. Ott ült Popescu a márvány asztalnál és bámulta az esti fényben csillogó tarka, előkelő sokaságot...

— Doktor ur! Talán ön tud tanácsolni...

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni forduljon a Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetéhez Budapest V., Géza-utca 2. (saját ház.) Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép és kisbirtokoson segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhen. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsönkövetésével ellát. Kölcsönöket a földbirtok fele értékéig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben, bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4%-os és 4½%-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4½%-os kölcsönök egyik módzata minden levonás nélkül készpénzben fizettetnek ki. Akinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

— En mindenre csak egy tanácsot adhatok. Ha csak egy kissé tekintettel van ön saját magára, úgy vonuljon vissza . . . Még nem késő.

— Most épen nem!

— Miért épen most nem?

— Mert most van leginkább szükség az önfeláldozásra. Egy ártatlan gyermek elveszett. Egy tizenhárom éves kis leány. Es a rendőrség kijelentette, hogy nem akar utána nyomozni . . . Erti ön miről van itt szó? . . .

— Mit gondol ön?

— Hogy azt a gyermeket a rendőrség tette el láb alól! . . . Legalább is része van benne . . .

— Az már nem! Mi okból tette volna? Hanem fölvilágosítással igemis szolgálhatok. A gyermek egész bizonyosan él és ő is, mint minden kis leány, a ki Nagydráván elvész, megtalálható — a Hugó Irén házában . . .

*

Másnap korán reggel, még mielőtt a szerkesztőségbe elindult volna, kopogtattak a Miklós ajtaján. A szobaasszony lépett be s egy levelet nyújtott át . . . Egy kis fiu hozta, a ki választ vár . . . Apró, finom női irással volt írva:

Tisztelt Uram! Bocsásson meg, hogy ismeretlenül önhöz fordulok, de olyan dologról van szó, a mely nem tűr halasztást s ismerőseim közül senki sem tud felvilágosítást adni. Egy Franciaországba költözött barátnőmnnek írok s nagyon szeretném tudni, hogyan írják francziául azt a szót, hogy: Mariska. Szeretném ugyanis francziául aláírni a nevemet. Bocsásson meg illetlenségemért.

Semmi aláírás. Miklós önkéntelenül is elmosolyodott e naív sorokon, de minden további érdeklődés nélkül írónnal ezt a három szót írta a levélpapiros tiszta oldalára: Mannon. Maion. Marion.

Két perc múlva érkezett a válasz:

Szívvel köszönöm. Ezt választottam: »Marion«.

Mire Miklós a szerkesztőségbe ért, egyéb komoly gondolatai közepette addig már százszor is felejtette ezt a kis véletlen liezont.

(Folytatása következik.)

Kérünk czimeket, hová mutatványszámot érdemes küldeni.

UJDONSÁGOK.

Rudolf trónörökös szobra.

Hétfőn délben, gyönyörű, verőfényes időben leplezték le Budapesten a Stefánia-ut parkjában néhai Rudolf trónörökösnek szobrát. Az ünnepségen megjelent a király, Lónyay Stefánia grófné, néhai trónörökösünk özvegye, Erzsébet főhercegnő, a német császár képviselője, a kormány, a főrendiház és a képviselőház tagjai, a törvényhatóságok küldöttei és közéletünk egyéb kiválóságai. Az ünnepség e fényes keret-höz méltó fénynyel és pompával folyt le.

A mikor a király megérkezett, az összes jelenlévők ajkáról felhangzott az ének: „Isten áldd meg a magyart“ . . . Majd az Opera-színház énekkara énekelte el, hogy „Hazádnak rendületlenül“ . . .

A királyt Molnár Viktor államtitkár üdvözölte, a mire a király így válaszolt:

— Szivem mélyéből mondok köszönetet a nemzetnek azért a kegyeletért és szeretetért, amelyet ezen szobor létesítése által Istenben nyugvó fiam iránt újabb jelét adta annak, hogy jó és balsorsban velem együtt érez. Azon hő óhajtól áthatva, hogy ez az együttérzés a magyar szent korona viselője és a nemzet közt úgy mint a múltban, úgy a jövőben is Isten gazdag áldását hozza szeretett magyar királyságomra, — megengedem, hogy e szoborról hulljon le a lepel.

Ekkor lehullott a lepel és látható lett a szobor, Ligeti Miklós alkotása, a mely Rudolf trónörökös vadászruhában, vállon lógó fegyverrel és az azon keresztül hajtott köpönyeggel ábrázolja.

Minden szem a királyra szegeződött, aki látható meghatottsággal perczekig nézte a szobrot. Hasonló meghatottság volt látható Stefánia

özvegy trónörökösén és Erzsébet főhercegnőn.

Nyomban a lepel lehullása után újból előlépett Molnár Viktor államtitkár és felkérte a főváros polgármesterét, hogy vegye át gondozásába a szobrot.

Ezután koszorut helyeztek a szoborra a főrendiház, a képviselőház, a kormány és a különböző politikai és társadalmi testületek küldöttei.

Szilágyi Dezső síremléke. A budapesti köztemetőben október 18-án leplezik le Szilágyi Dezső síremlékét, a mely Strobl Alajos alkotása. A síremlék fölavatásán ott lesznek a kormány, a képviselőház és a főrendiház képviselői is.

Rabbi helyett — református-lelkész. Érdekes eset történt Kamocza komárommegyei községben, ahol az új zsinagógát egy református lelkész avatta föl. A kamoczai zsidó hitközség zsinagógát építtetett, amelynek felavatását mostanára tűzte ki. Minthogy rabbijuk még nincs, a szomszédos Gúta község rabbiját akarták felkérni az avatásra. Kiderült azonban, hogy a gútai rabbi nem tud magyarul és németül szokta beszédeit mondani. Kamocza község magyar érzésű zsidósága röstellte volna, ha idegen nyelven avatják fel a zsinagógát, miért is fölkérték Boross Kálmán református lelkészt az avató beszéd megtartására és egyben át is adták neki a nemzeti-színű szalaggal diszitett templomkulcsot. Boross Kálmán református lelkész elfogadta a meghívást és ő avatta föl a templomot.

Diszsihely Petőfi családja számára. A Petőfi-társaság néhány héttel ezelőtt azzal a kéréssel fordult a főváros tanácsához, hogy Petőfi Sándor szüleinek és fiának a kerepesi-uti temetőben nyugvó hamvait közös sírba temesse el. A tanács kettős diszsihelyet adományozott a nagy költő halottjai részére.

Rendőrök és szoczialisták. Az aradi szoczialisták tüntető felvonulással népgyűlést tartottak az általános választói jog érdekében. A népgyűlés után a szoczialisták a főbb utcákra vonultak és ott tüntettek. A rendőrök békés szétoszlásra szólították fel őket, ami azonban nem vezetett eredményre. Ekkor a rendőrség kivont karddal kergette szét a tüntetőket. Több munkást előállítottak. A vizsgálatot megindították.

Dinamit a gyerekek kezében. Nagyváradról jelentik: *Andrási Bá-*

és Erzsébet

ehullása után
Viktor állam-
város polgár-
gondozásába

veztek a szo-
képviselőház,
böző politikai
küldöttei.

siremléke. A
október 18-án
sző siremlékét,
s alkotása. A
tt lesznek a
áz és a fő-

református-
történet Ka
i községben,
gy református
amocjai zsidó
títettett, amely-
ára tüzte ki.
ég nincs, a
zség rabbiját
atásra. Kide-
gúitai rabbi
émetül szokta
mocza község
sága röstellte
elven avatják
is fölkérték
átus lelkészt
gtartására és
ki a nemzeti-
ett templom-
n református
ghívást és ő

fi családja
saság néhány
kéréssel for-
sához, hogy
k és fiának a
nyugvó ham-
e el. A tanács
ományozott a
szére.

ociálísták.
tüntető fel-
tartottak az
érdekében. A
álísták a főbb
ott tüntettek.
szlásra szöli-
azonban nem
kkor a rendőr-
rgette szét a
nkást előállí-
megindították.

ek kezében.
Andrási Bá-

lint vasuti fűtő két gyermeke a pályaudvar körül játszadozott. Egy dinamitpatron került kezeikbe, amely felrobbant és mind a két gyermeket borzalmasan összeroncsolta. A vizsgálatot megindították, hogy miképp került a dinamit a gyermek kezeibe.

Bő szüret. A nagyváradai hegyeken, mint tudósítónk írja, olyan bő a szüret, hogy még a híres 1878. évi szüretet is fölülmulja. Több helyen egy holdon ötven hektoliter termett. A hordó drágább, mint a must, a melyet a gazdák nem tudnak hová tenni.

Tatabánya halottja. Halállal végződő szerencsétlenség történt a tatabányai kőszénbányában. Valami új bányagépet mutattak be, amely Müller Vilmos okl. bányamérnököt, aki kissé jobban megközelítette, karjánál fogva magához kapta és rettenetesen összetörte. A szerencsétlenül járt bányamérnök még csak 27 éves volt.

Harcz a cigánykaravánal. Szatmárról jelenti tudósítónk: Ung-megyéből a kóborló cigányoknak nagyobb csoportja a rablások és utonállások után Szatmármegyébe húzódott és az ecsedi láp nádasában ütött föl sátorfáját. A cigányok a nádasból időnkint kitortek és lovat loptak. Támadásaikkal állandó rettenésben tartották a vidéket. Szatmárról harmincz főnyi csendőrség a cigányokat üldözőbe vette és három napi fáradozás után az ecsedi és tyukodi láp ingoványai között rájuk bukkant. A cigányok, akik ötvenen lehettek, a csendőrökre sortűzet adtak és félnapig valóságos harc folyt a csendőrök és cigányok között. Végre a cigányoknak sikerült elmenekülni. Csak egy Horvát nevű cigányt, a ki karján sebesült meg és egy cigánylányt, Kolompár Marit sikerült elfogni. A cigányokat, a kik igen sok lopott holmit, több lovat, köztük egy versenylovat is hagytak hátra, tovább üldözik.

Egy telepes község pusztulása. Az arádmegyei Kerülő község háromszázhusz telepes családja százalmas helyzetbe jutott. A parcella-földeket, amelyeket egy évvel ezelőtt részben hitelre, részben pedig nehezen összekuporgatott pénzükön megvásároltak, most egy fővárosi bank elárvereztette, s a szerencsétlen telepesek megtakarított pénzükkal együtt földjüket is elvesztették. A telepesek remélik, hogy a földmívelésügyi kormány támogatásával sikerül majd parcelláikat újra megszerezni és nem lesznek kénytelenek vándorbotot

ragadni. A most elárverezett birtok azelőtt Sigray József gróf és neje tulajdona volt, akiktől Világossy József budapesti ügyvéd és Pap József szegedi ügynök vásárolták meg 4,400.000 koronáért. A két új tulajdonos a birtokot parcellázta és háromszázhusz csanádmegyei gazdának adta el. Az ingatlanra első helyen a budapesti Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank javára két millió korona van bekebelezve. A Leszámitoló-Bank a kölcsönt ez év elején váratlanul fölmondotta és a birtok tulajdonosait beperelte. Azután végrehajtást, majd árverést kért az ingatlanokra. A kisjenői járásbíró az árverést 875.854 korona kikiáltási árban el is rendelte. Időközben a telepesek küldöttséggel fordultak a földmívelésügyi miniszteriumhoz, hogy segítsen rájuk szorongatott helyzetükben. Darányi földmívelésügyi miniszter pártfogásába vette a telepeseket és érdekeik képviselőjére Czédly Károly dr. aradi ügyvédet rendelte ki ingyenes jogvédőül.

Rablás a gyorsvonaton. Aradról táviratozzák: Schweicher bécsi gyárost, a mikor a Tövis felé induló gyorsvonat perronján állott, két ember megtámadta, kabátját föltepte és belső zsebéből 1900 koronát elrabolt. A vonat megállott és az utasoknak sikerült az egyik rablót Zeldi Zakariás bukovinai születésű kereskedő személyében elfogni. A másik rabló eltűnt.

Feleséggyilkos földbirtokos. Moroda arádmegyei községben Haas földbirtokos nyolcz késszurással megölte a feleségét, ki férjét goromba bánásmódja miatt otthagya és nem akart hozzá visszamenni. A gyilkos férjet letartóztatták.

Kikeresztelkedés a halálos ágyon. Borgos Adolf hanajnai fűrészgyári tisztviselőt veszélyes betegesen beszállították nemrégben a nagymihályi közpórházba, a hol azonban állapota nem javult. E hónap 8-án a beteg állapota válságosra fordult. Hozzá tartozói ekkor fölkeresték Oppitz Sándor plébánost s arra kérték, hogy a haldokló embert keresztelje meg, mert kívánságuk az, hogy a beteg mint keresztény haljon meg. Oppitz plébános teljesítette a rokonok kérését s a haldokló embert, a ki eszméletlenül feküdt a kórágyon, megkeresztelte Megjegyzendő, hogy a rokonok, a kik a keresztelést kérték, zsidók.

Elégett falu. Kassai tudósítónk táviratozza: A nagymihályi járásban lévő Kraszna községben nagy szélben tűz támadt, a mely néhány ház kivételével az egész falut elhamvasztotta.

Sikkasztó ügyvéd. A nagyváradai rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy dr. Benedek Vilmos nagyváradai ügyvéd, többrendbeli sikkasztás elkövetése után megszökött. A rendőrség nyomozza a megszökött ügyvédet.

Népfölkelők és csendőrök. A lőcsei népfölkelői ellenőrző szemlérelől hazatérő dénesi és szent-andrási gazdák összeütköztek a csendőrökkel. A csendőrök a civódás közben kénytelenek voltak fegyverhez nyulni. Szaszák András lelőtték, Szaszák Jánost pedig karddal súlyosan megsebesítették. Egy vegyes bíróság megindította a vizsgálatot.

Uj Kossuth-szobor. Rákospalota nagyközség közönsége márványszobrot állított Kossuth Lajosnak. A szobrot október 18-án dél előtt tizenegy órakor leplezik le. Az ünnepen résztvesz Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter is.

Károlyi Sándor gróf szobra. A Városligetben a mezőgazdasági muzeum belső udvarában október 21-én leplezik le nagy ünnepséggel a magyar gazdatársadalom egykori vezérének, Károlyi Sándor grófnak szobrát, a melyet a magyar gazdák közadakozásából állítottak föl. Az ünnepi beszédet a szobor mellett Dessewffy Aurél gróf, a szoborbizottság elnöke mondja, mire Darányi Ignác fölemelésügyi miniszter átveszi a szobrot. Azután Bárd Miklós ünnepi ódáját szavalja Máté-Tóth János, mire a szobrot megkoszorúzzák. Déli egy órakor Darányi Ignác beszéde kapcsán fogják a Károlyi Sándor gróf emlékére készített diszes serleget fölavatni.

Lokomotívvezetők Kossuth Ferencznél. A héten a lokomotívvezetők szövetségének küldöttsége tiszteleggett Kossuth Ferencz miniszternél Birkmayer József szövetségi elnök vezetésével. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy a hozzá benyújtott memorandumokban foglalt óhajaikat teljesítse. A miniszter igen szívesen fogadta a küldöttség tagjait és megígérte, hogy figyelemmel lesz kérésükre. A küldöttség tagjai nagy örömmel fogadták a miniszter válaszáat.

Román népgyűlés. Nagybecskerekéről jelentik: A torontáli románok Románécskán népgyűlést tartottak, a melyen Bredicsán Korjolan képviselő az általános választói jog érdekében beszélt. A királynak hódoló táviratot küldtek. — Az alsófehérmegyei Örmény-székesen a román választók vasárnap gyűlést tartottak az általános, titkos és egyenlő választói jog érdekében. A gyűlésből hódoló táviratot küldöttek a királynak, végül pedig határozati javaslatot fogadtak el, melyben tiltakoznak Andrássy javaslata ellen és bizalmat szavaznak Maniunak, a kerület képviselőjének és a nemzetiségi pártnak.

Százéves község. Magyarcerinya torontálmegyei község október 18-án ünnepli meg százéves fennállását. A községi előljáróság mindent elkövet, hogy az emléknapot méltóan megünnepeljék.

Öngyilkosság a templom tejéről. Strasszburghól jelentik: Borzalmas módon vetette végét életének tegnap egy itteni jómódu öreg polgár. Fölment a székesegyház tetejére s onnan leugrott az utcára, ahol összeuzott koponyával, holtan terült el. Kis hijja, hogy az életunt ember rá nem zuhant az utcai járókelők egyikére.

Gyilkos gyermek. Bregenzből írják: Felderer itteni szénkereskedő tizenhárom éves fia, összeveszett Marder könyvkötő kilencz éves leányával, akit arra biztatott, hogy lopjon pénzt a szüleitől, s adja neki. A leányka nem akarta ezt megtenni, mire a fiu előkapta apja pisztolyát és rálőtt. A leányka a golyótól találva, nyomban meghalt. A gonosz fiut a rendőrségre vitték.

A hazátlan bitangokhoz. Ezzel a czimmal a mult év szeptemberében brosurát adott ki a szociáldemokrata párt vezetősége, melyet félmillió példányban osztogatott szét. A brosurá magyar, német, tót, szerb és oláh nyelven jelent meg s az általános titkos választói jog kivívása érdekében általános sztrájkra izgatta a munkásnépet. A tőke falánksága által okozott drágaság, mondotta, csak akkor szűnik meg, és a koalíció által ígért önállóságot csak akkor érheti el Magyarország, ha a proletárokat emberi jogokhoz segítik, addig azonban csakis a csendőrszuronya és a rémuralom tartja itt fenn a rendet. A királyi ügyészség ötrendbeli osztályelleni gyűlésre való izgatás sajtóvétsége miatt fogta porbe a brosurá állítólagos íróját,

Fleischmann Mór betűszedőt. Az esküdtbíróóság kilencz hónapi államfogházra és ezer korona pénzbüntetésre ítélte. A Kuria a vádlott semmisségi panaszát elutasította.

A megszegyenített sváb. A lourdesi zarándoklatkor történt a következő kis eset: A magyar zarándokok egyik csoportja, Sipos Agoston budapest ferenczvárosi segédlelkész és fővárosi bizottsági tag vezetésével tisztelgett a tarbesi püspöknél, akihez Sipos latin nyelven beszédet intézett. A tarbesi püspök szintén latinul válaszolt és azután — előrebozsátva, hogy tudomása szerint a magyarországiak nagyobbára németül is beszélnek — néhány töredezett német szóból álló mondatot is szólt a beszédébe. A püspök kijelentette, hogy azért tud még egy keveset németül, mert lotharingiai születésű. A zarándokok közt levő kerényi svábok egyike ettől a kijelentéstől nagy örömmre kapott; előlépett és sugárzó arccal adta a püspök tudtára, hogy ő is sváb. Szapora beszéddel mondta el, hogy Magyarországon született, negyvenöt éves, jómódra tett szert, de biz ő — ugymond — mindmáig sem beszél magyarul. A komoly, méltóságteljes tarbesi püspök ámulva hallgatta a sváb paraszt tudatlanságból eredő beszédét és azután kezévet legyintve, megvető hangon csak ennyit mondott:

— Elég! A kenyeret adó haza nyelvet nem tudni: szégyenletes dolog!

Kérjünk mindig határozottan BRAZAY sósborneszt, nehogy utánzatot kapjunk.

A VASUT.

A vasutas szövetség jóléti bizottsága kieszközölte a földmívelési miniszternél, hogy a jövő év május és június havában 10—10 vasutas elhelyeztetik a gödöllői állami méhészeti tanfolyam ingyenes kioktatásra. A napokban elhelyezte a bizottság egy vasutas elmebajos nejét egy intézetben és egy vasutas fiát egy jó nevű gyárban. Ingyen ebédet szerzett két diáknak és egy harmadik ingyenes hely is van kilátásban. A mellett minden két hétben elhelyez egy árvát. Szép fajbaromfiak kaphatók, különösen orpingtonok a kerület utján és pedig 25 százalék árendeménnyel. Akik beszerezni akarnak, forduljanak közvetlenül az aradi kerülethez.

A máv. betegpénztára ez uton is értesíti tagjait, hogy a külön betegpénztár a családtagokat is beutalja ezentul a tüdőbetegek szanatóriumába vagy az abbáziai tengerparti gyógytelepbe. Az erre vonatkozó kérelmek az igazgatósághoz intézendők. Az ellátási díj egyharmad részét azonban ezen szanatóriumban a tag tartozik viselni.

Derék mozdonyvezető. *Klászék* Sándor mozdonyvezetőt abból az alkalomból, hogy Acs állomáson éber, ügyes s kötelességtudó szolgálatával, élete kockáztatásával két vonatnak összeütközését elhárította, az igazgatóság elismerésül ötven korona jutalomban részesítette.

Halálos vasuti baleset. Miskolczról írják, hogy a szomszédos alsószolczi pályaudvaron halálos végű baleset történt. Ifj. Nagy Sándor huszonhat éves váltófékező este 7 óra tájban Miskolczra akart utazni. Felszállni készült tehát a berobogó s az állomáson mindössze egy perczig veszteglő vonatra, de ennek mozdonya, mely már elindult, elütötte a szerencsétlent. A vonatvezető észrevette a szerencsétlenséget, de a vonatot nem lehetett már megállítani s Nagy Sándor holtteste borzalmasan megcsontkítva került ki a kerekek alól. Az áldozatot felesége és több apró gyermeke siratja. A vizsgálatot megindították arra vonatkozólag, hogy terhel-e valakit mulasztás.

Krisztus és a démonok.

Krisztus egyházának ténye.

II.

Hogy a keresztségből és töredelemből fakadó új lelki élet fennállhasson és kialakulhasson, azért akarta Jézus, hogy véres kereszti áldozata vértelenül folytonosan megújuljon az oltárokon, miket az ő országa állít fel Isten imáadására és engesztelésére. A kereszti nagy áldozata szólott minden mult, jelen és jövő ember üdvére; a szent mise áldozata a kereszti áldozatot az egyenkint való lélekre osztja szét és ruházza át. Ezen oltárokon készítik a halhatatlan lelkek számára az örök élet kenyerét, ahogyan elrendelte és biztosította Jézus (János 6, 56, 57.): »Az én testem

ra ez uton
y a külön
agokat is
döbetegek
z abbáziai
e. Az erre
igazgató-
ellátási díj
ban ezen
tartozik vi-

ető. Kla-
zetőt abból
állomáson
tudó szol-
áztatásával
ését elhá-
ismeréseül
n részesi-

eset. Mis-
zomszédos
on halálos
Nagy Sán-
fékező este
czra akart
lt tehát a
on mind-
zteglő vo-
nya, mely
szerencsét-
zrevette a
a vonatot
gállítani s
borzalma-
ki a ke-
t felesége
siratja. A
k arra vo-
l-e valakit

monok.
k ténye.

és törede-
élet fenn-
sson, azért
es kereszti
nosan meg-
liket az ő
adására és
zt nagy ál-
mult, jelen
; a szent
i áldozatot
kre osztja
oltárokon
elkek szá-
yerét, aho-
ította Jézus
én testem

valóban étel és az én vérem valóban itál; aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, az megmarad bennem és én benne maradok.« A szentségek által valóban szabadítja Jézus az embert a bűn és démon rabságából, megalapítja benne, meg is tartja, meg is erősíti a kegyelmi életet. Azért írhatta szent Pál az efezusi hitközséghez (I. 4.): »Áldott legyen Isten, a mi Jézus Krisztus Urunknak Atyja, ki elhalmozott minket minden lelki áldással és mennyei adománnyal Krisztusban, úgy ahogy kiválasztott minket az új életre, mely szentül és kifogástalanul folyjon az ő színe előtt!« Mert Jézus értünk a keresz-
ten meghalt, mert halottaiból feltámadott és mert a szentségekben nekünk azon kiváltságokat megszerelte, mik miatt különb emberek vagyunk, mint a többiek, azért vagyunk képesek, hogy a »régiből« embert, melyet megrontott a tévely és a bűn álnoksága, levethessük és az új embert felölthessük, aki teremtve (ujjálkotva) lett Isten által az igazságban és valódi szentségben!« (Ef. 4, 22.) Jézus egyháza, mint Isten országa, feladatul kapta, hogy az embereket szentté tegye és valóban sok embert szentté is tett és bírja az eszközöket (a szent misében, a szentségekben és szentelményekben), hogy valameny-nyi ezután születendő nemzedéket is szentté tegyen a föld minden táján és az élet bármi viszonyai közt.

Krisztus uralkodik a démoni világ fölött, mert megalapította országát, mint a kegyelem egyházát.

Krisztus megalapította egyházát, mint a szeretet országát is. Mikor Jézus Nikodémussal amaz ismertes éjféli beszélgetést folytatta (János 3, 16, 17.), többek közt így nyilatkozott: »Annyira szerette Isten a világot, hogy egyszülött fiát adta érte, hogy mindazok, kik benne hisznek, el ne vesszenek, hanem örök életet kapjanak. Mert nem azért küldte Isten e világba fiát, hogy ítéletet tartson fölötte, hanem hogy boldogítsa!« Isten nem akarja, hogy az emberek — noha paradicsomi boldogságukat

szabad elhatározásuk aladján vesztették el — mindenkorra elvesz-
nek vagy boldogtalanok legyenek; azt sem akarja, hogy személyes bűnözéseik miatt egykor kárhozatra küldessenek; ám ez a mentőakarat pusztán Isten szeretetében gyökeredzik. Hogy ezen akarat testet öltön, azért szerette Jézus az embereket és adta magát engesztelő áldozatul, »kellemes illat gyanánt«, (Ef. 5, 2) az Atyának. Mikor Jézus a kin útjára lépett, hogy ellenségei kezére adja magát, akkor írta ró a szent János (13, 1.), hogy mindig, utolsó leheletéig szerette a világot, melyben övéi voltak... Jézus megmosta a 12 apostol lábát, hogy azok is majd úgy tegyenek, ahogyan ő tett. Azután a végvacsorán mintegy előre meghozta azt a nagy áldozatot, melyet a keresz-
tlen hozandó volt; a mise vértelen áldozata mindenkor ujtsa a Kálvária áldozatját kenyérben és borban, mignem eljövend az Emberfia itélni elevent és holtat (I. Kor. 11, 26.). Jézus és az Atya szeretetének főbb határkövei lerakattak, le olyan világba, melyben gyűlölet és bosszu jobban elfoglalták a szíveket, mint minden más érzés; lerakattak abba a világban, melyben a legnagyobb jótétemény lett sokszor a legnagyobb gyűlölet oka. Ebben a világban jelölte ki Jézus a boldogság útját (János 15 12.) e szavakkal: »Szeressétek egymást, ahogyan én szeretlek titeket: ez az én parancsom!« Az isteni Tanítómester ezen akaratát jól megértették a tanítványok. »Szeressük Isten, mert Isten elébb szeretett minket!«, így ír levelében szent János evangelista, mikor evangeliumát megküldi a hitközségnek (I. 4, 19.). Szent Pál a Korintusokhoz (I. 16, 22.) figyelmeztetést küld: »Aki nem szereti mi Jézus Krisztusunkat, azt ki kell zárni közölünk!« És még határozottabb szent János levelének az a része (I. 4, 20.), melyben mondja: »Házug az, ki mondja, hogy szereti Isten, miközben gyűlöli felebarátját; hogyan is szerethetné valaki

a láthatatlan Istent, mikor nem szereti embertársát, akit lát!?»

Mikor a pogány rómaiak az első keresztények életét megfigyelték, álmélkodtak a szeretet fölött, melyet azok körében észleltek és a nagy szeretet fölött, melylyel az üldözött keresztények halálos ellenségeiket környezték. Ez a szeretet, melyet Jézus ajánlására gyakoroltak és melyre az apostoloktól példát vettek, az új egyháznak sok új tagot szerzett. A római császárság üldözése közben igazolódott be legszebben szent János örökérvényű szava (I. 4, 20.): »Mind-
den, ami Istenből való, legyőzi a világot; a győztes, ki meggyőzi a világot, ez a mi hitünk!« A szeretett tanítványnak ezt a mor-
dását véssse minden katolikus hívő jól a lelkébe. Jézus az ő egyházában olyan országot alapított, hol az ő kedvére nagy áldozatokat hoznak a polgárok: anyagi vagyont oda-
adnak, anyagi előnyről lemondanak, kényelemről, örömről épen úgy, de sőt magáról az életről is lemondanak; ellenben magukra is vállalnak sokat: megvetetést, gyalázatot, félreismerést, felelősséget, terhes szolgálatokat, szenvedést, halált is — ám mind eme elhatározásokat a szeretet sugallja és a szeretet viszi keresztül. Csak a Jézus iránt égő szeretet és a szenvedő emberiség iránt lobogó részvét hívta életbe a mindenféle szerzetes rendeket, kiknek tagjai a világ minden táján felkarolják a gyöngét, váltják a foglyot, gyógyítják a beteget, ápolják az aggyagyant, nevelik az árvát, tanítják a tudatlant, öltöztetik a ruhátlant, táplálják az éhest, mentik a veszendőt és e hősi munkák közben nem válogatnak személyek közt, nemek közt, fajok közt, népek közt, még vallások közt se! Igaz ez? — Mint a szeretet birodalmát, úgy alapította meg Jézus az egyházát Isten országa gyanánt és uralkodik a démoni világ fölött, mert ez az ország valóban szereteten épült fel, áll is fenn és szeretetet virágoztat, gyümölcsözik

A viszonyt, melyben Jézus van

egyházával, maga az isteni Mester példázta (János 15, 5.) a szőlőtökével és a venyigékkel. Szent Pál is jól mondotta Jézust az egyház alapítás által az emberiség fejének. Jézus a fej és a hivek a tagok: együtt egy egész test. Minthogy Jézus az igazság, minthogy ő sohase vétkezett, minthogy ő mindig csak szeretett, azért a főből a tagokba is ilyen tulajdonságok ömlenek át: igazságra való törekvés, büntől való iszony, szeretetre való hajlam. Akkor az egyház sem más, mint birodalma az igazságnak, birodalma a kegyelemnek és birodalma a szeretetnek. Ellenben: tévely, szolgaság, gyűlölség — ezek az ördög művei. Az ördög műveit szétrombolta, összekavarta, felforgatta Jézus és rombolja, forgatja, kavarja azokat folyton az egyház. Jézus győzedelmes volt mindig. Az egyház győzedelmes lesz mindig. Krisztus uralkodik a démonokon egyháza alapításának ténye által! Az egyház uralkodik rajtuk, mert Krisztustól származik át rá az öröklött jog. A hívők is uralkodnak rajtuk, mert Krisztustól ömlik rájuk át a kegyelem.

Igy oszlik meg a világ:

Fent vannak: Jézus, egyház, hívők.

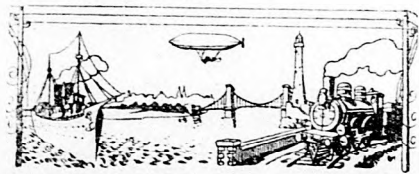
Lent vannak: a démonok.

Felül maradnak, kik fent vannak. Mindörökké.

Alul maradnak, kik alul vannak. Mindvégiglen.

Démonok többé felülre nem kekedhetnek.

Krisztus, egyház, hivek alulra nem kerülhetnek.

NÉPEK, NEMZETEK.

A levegő meghódítása.

Le Mansból jelentik: Wright a Zeppelin léghajójának mintájára készült kormányozható repülő gépével egy tudományos bizottság előtt még

egy utassal fölszállott és egy óra 9 perc és 45 másodpercet töltött a levegőben. Ezzel az egy utassal tett fölszállása alkalmával elért összes rekordjait leverte.

Egy rövid távirat jelentette, hogy Wright Vilbur másodmagával egy óra kilenc percig tartó utat tett meg a levegőben új kormányozható léghajóján Le Mansban. Mint Párisból jelentik, Wright ezuttal a repülőgépnek átvételére alakult bizottság ellenőrzése mellett szállott föl s mivel a kikötött feltételeknek fényesen megfelelt, *megnyerte a kikötött ötszáz ezer frankot*, a melyből kétszázötvenezer frankot azonnal ki is fizettek neki.

A fölszállás huszezer főnyi tömeg jelenlétében történt meg. A Wright léghajójának átvételére alakult bizottságban a legkiválóbb szakértők voltak. Több olasz és orosz katonai szakértő is jelen volt. A tömeg leirhatatlan ovációt rendezett Wright-nek. Wright a kikötött 500.000 frank felét azonnal megkapta, a másik felét pedig egy hónap múlva kapja meg, ha három embert kitanított a repülőgép kezelésére.

Párisból jelentik: A német trónörökös a következő táviratot küldte Wright Vilburnak:

Teljes szívemből szerencsét kívánok önnek a fényes sikerhez és sajnálom, hogy nem lehettem jelen.

Vilmos trónörökös.

Uj hírek érkeztek a berlini léghajó versenyről is. A Prinzessin Viktória léghajó, a mely részt vett a versenyen, az ottendorfi kikötő előtt a tengerbe esett. A vezető és kísérője uszással menekültek. A léghajót kihúzták a vízből. A St. Louis amerikai ballon az Északi-tengerbe esett. Arnhold vezetőt és Head kísérőt a Vangerroog halász bárka legénysége megmentette. — Wilhelmszhavenből jelentik: Egy jelzőhajó léghajót vett észre a tenger fölött. A Ziethen halászbárka mely Helgolandból elindult, a wilhelmszhaveni parancsnokságtól dróttalan távirón parancsot kapott, hogy nyújtson segítséget a lég-

jónak. Azonkívül két nagy torpedó naszádot küldtek Wilhelmszhavenből, hogy kutasson a léghajó után. A jelzőszolgálatot az éjszakai nagy köd igen megnehezítette.

Neugrábenből jelentik: A léghajós-táv-versenyben részt vevő Radetzky-léggömb, a melynek Slein a vezetője, Harburg közelében, Fisbek mellett leszállt.

Tenger alatti naszádok katasztrófája. Newyorkból jelentik: Négy tengeralatti naszád, a mely négy nappal ezelőtt indult ki a newyorki kikötőből, szerencsétlenül járt. A tengeralatti naszádok nyílt tengeren viharba kerültek s nem tudták magukat víz alatt tartani. Négy napig hánykolódtak a tengeren s messzire elkerültek a hajóktól, a melyekkel együtt elindultak. A mikor végre segítség érkezett, az egyik hajó már elmerült s a másik három hajó legénységének is legnagyobb része az emberföltői fáradalmak következtében meghalt.

A home stead.

Home stead: angol kifejezés; magyarul elidegeníthetetlen családi otthont jelent, vagyis olyan birtokrészt, a mely a tulajdonos család fejének akarata ellenére el nem adható — s a törvény gondoskodik, hogy ezt a birtokrészt sem tartozásért, sem adóban, sem semmiféle czímen lefoglalni, elárverezni, elvenni nem szabad.

A Magyar Néplap egyik számában megírtuk, hogy az igazságügyi miniszter az ősszel be akarja terjeszteni a képviselőházban a homestead-ról szóló törvényjavaslatot, a melyet ismertettünk is.

Azóta sokakat foglalkoztat ez a kérdés a sajtó és a közvélemény körében.

A homestead amerikai eredetű intézmény főcélja az, hogy a népnek a szerzett ingatlan megmaradását biztosítsa, hogy a kisbirtok idegen (zsidó) kézre ne kerüljön és hogy a földmivelő és munkásosztályt hazájához kösse.

Nálunk, Magyarországon különösen fontos és szükséges ez az intézmény, mert nagyon jól tudjuk, hogy a félrevezetett kisbirtokosok földdecskéjét, esetleg házáat olcsó pénzen elkótyavetyélték és kivándorol. Mikor aztán megcsalódva haza jön, nincs semmije.

Ameri-
mestea-
dott, ez

Ott
családi
föld ké-
maga r-
nagyob-
sokkal,
megmű-
és nem
mében.

Ujab-
tottak k-
stead é-
javaslat-
vetkező

Az a
nithete-
létesite-
hatóság-
a csalá-
hoz sz-
lyeknek
koroná-
családi
birtoko-
nos ma-
műveln-

Az il-

semmif-

nem sz-

ládi ott-

És ped-

mig az-

és gyé-

Eladni

ezek b-

engede-

nos ha-

addig

kisebb

nem va-

sorsá-

belesz-

mestea-

bad.

A m-

sonló a-

nyian e-

sát. Me-

menten-

Népie

A b-

még te-

mely v-

Ma i-

hová n-

ságok

Amerikában persze, ahol a homestead már régen meghonosodott, ez nem lehetséges.

Ott az el nem tulajdonítható családi otthon a ház és annyi föld képezi, amennyit a tulajdonos maga meg bír művelni. Mert az a nagyobb birtok, amelyet csak másokkal, munkásokkal képes a gazda megművelni, már nem homestead és nem részésül a törvény védelmében.

Ujabbban Franciaországban nyújtottak be törvényjavaslátot a homestead érdekében. Ennek a francia javaslatnak a főbb pontjai a következők:

Az az állampolgár, aki elidegeníthetetlen családi otthon akar létesíteni, köteles ezt írásban a hatóságnak bejelenteni. Az otthon a családi ház és a család eltartásához szükséges föld képezi, amelyeknek összes értéke nyolc ezer koronánál nagyobb nem lehet. A családi otthon csakis tehermentes birtokon létesíthető és a tulajdonos maga köteles azt gondozni, művelni.

Az ilyen családi otthon aztán semmiféle hitelezőnek lefoglalnia nem szabad, mert a törvény a családi otthont épen ettől védelmezi. És pedig mindaddig védelmezi, amíg az az alapító, ennek felesége és gyermekei tulajdonát képezi. Eladni is a családi otthon csak ezek beleegyezésével és a bíróság engedélyezésével lehet. A tulajdonos halála után a családi otthon addig el nem adható, míg a legkisebb gyermeke is nagykorúvá nem válik, mert a családi otthon sorsába minden családtagnak van beleszólása, a mely nélkül a homesteaddal rendelkezni nem szabad.

A magyar törvénytervezet is hasonló alapon készült s mindannyian óhajtva várjuk megvalósulását. Mert ez bizonyára meg fogja menteni a szétbomlástól a magyar kisbirtokosságot, legalább a jövőben, habár a sok sok ezer amerikai visszavándorlónak nem is adhatja többé vissza elidegenített, zsidó kézen fekvő családi otthonát.

Népies „gyógyítása“ az állatoknak.

A babonát máig sem lehetett még teljesen kiirtani az ország némely vidékén.

Ma is akadnak egyes helyek, a hová még nem jutott el a jó újságok és könyvek ismerete. Itt az-

tán a babonás állattenyésztő beteg állatait gyakran ő maga, szomszédja, vagy falujának valamely »tudósa« gyógyítja. Az orvosi tudományban nem igen bizik, költésbe is kerül, néha messze is van az orvos, így csak végső szükség esetén folyamodik hozzá. A titkos szereknek, a mit a kuruzsló egy egy kis buzáért, pálinkáért ad neki, több hatást tulajdonít, mint az orvos műtökésének vagy orvosságának.

Kizárólag olvasóink mulattatására közöljük az alábbi eseteket s nem azért, hogy ők is kövessék a rossz és haszontalan példát.

A lóval esik leggyakrabban valami baj. A leggyakoribb baj a hasgörcs (kólika), melyet különösen a zöld takarmány mohó fogyasztása idéz elő. Ilyenkor a következőképen gyógyítják a beteg állatot: egy ember megfogja a ló fejét, a másik pedig kiveszi az állat nyelvét s éles borotvával egy-néhány centiméter hosszú vágást ejt rajta; ennek megtörténtével sövényt ugratnak vele s egy ember ráülve, körülkerüli vele az egész határt futólépésben. Ugyane betegségnél a csodaorvos már másképen gyógyít. Ő nem vág borotvával, hanem a ló nyelvéből harap le saját maga egy kicsiny darabot, ami elengendő arra, hogy a ló meggyógyuljon. (Felnémet, Hevesmegye.) Ugyancsak a kólika-tünetek gyógyítására használják az alföldi ember téli-nyári ruhadarabját, a subát is. Leteritik szőrével fölfelé s keresztülvezetik rajta a beteg állatot; ugyanakkor alkalmazzák a régi, zsiros, piszkos kalapot, mellyel a ló hasát csapkodják meg. (Földes, Hajdumegye.) A hasgörcsben szenvedő lónak egyik legjobb gyógyítóeszköze a gyors mozgás. Ezt a kunszentmártoni ember úgy véli legcélszerűbben elérni, ha a ló szőrét spiritusszal leönti s meggyújtja. A láng, a meleg a beteg lovat természetesen megriasztja s a gyors mozgás megizzasztja.

Ha a lovat, tehenet, vagy bármilyen állatot veszett kutya meg-

mar, a marást úgy teszik ártalmatlanná, ha a veszett ebet agyonverik, máglyára teszik s annak füstjén keresztül hajtják a megmart állatot. A veszett kutya szőrének füstje akadályozza meg a betegség kitérését. (Hevesmegye.)

A másik, szintén leginkább lovon előforduló betegség a sántaság. Hogy a sánta ló meggyógyuljon, a falu kovácsa gyengén tüzesített vassal megégeti a ló alsó és felső foghusát (Földes, Hajdumegye).

Patagennyedés esetén a kitisztított kicsiny gennyüregbe kis mennyiségű puszkaport tesznek, mit meg is gyujtanak. A robbanás következtében hirtelen támadt meleg az üreg falait beszárítja, ennek következménye a gyógyulás.

A felnémeti ember, ha tehenet vásárol, azonnal óvintézkedéseket tesz, mielőtt elhelyezné új tehénkáját istállójában. Nevezetesen hátat tuszkolja be helyére az állatot, az istállóseprűt pedig fölfelé állítja, hogy védekezzék a megrontás ellen. A csordán a tehenek hegyes szarvukkal igen gyakran kárt tesznek egymásban; például ha egyik tehen a másiknak tőgyét megsérti, minek következtében a sértett tehen teje véres lesz. Gazdája ebben mindig megrontást lát, mit úgy hárit el, hogy a véres tejet kifejti s azt a kerítésből kivett karó tövébe önti (Felnémet).

Ha a tehen tőgye meg van dagadva, a falu tudósához kell elvinni, ki megfűstöli a tehen tőgyét különböző réten szedett füvekkel (hogy mikkel azt ő tudja), melynek füstje elviszi a betegséget (Nagy-tálya).

Torokgyikban szenvedő sertés nyakára spárgát kötnek.

Ismeretlen nyavalyában szenvedő sertés farkát elvágják, mindkét fülét behasítják. Ha piros vércseppek mutatkoznak, azt jó jelnek veszik (Felnémet).

Általános szokásul megemlíthető még az, hogy akármilyen sebre pókháló, kocsikenőcs, petróleum, kátrány a babonás magyar ember »csalhatatlan« gyógyszere.

KÖZGAZDASÁG.

Alkotások a népert.

Mezőgazdasági kamarák és földmivesek tudakozó irodája.

Darányi Ignác földmivellésiügyi miniszter két fontos alkotásáról számolunk be olvasóinknak.

Az egyik az a törvénytervezet, a melyet a miniszter a *mezőgazdasági kamarákról* dolgoztatott ki, a melyet már évtizedek óta sürget a magyar gazdaközönség. Talán még ebben az évben a képviselőház elé kerül a törvényjavaslat.

A tervezet szerint a mezőgazdasági kamarák az alábbi működést fejtik ki:

Kerületük erdő- és mezőgazdasági viszonyait állandóan figyelemmel kísérik s a szükséglethez képest törvényhozási, kormányzói, törvényhatósági intézkedéseket kezdeményeznek, illetve törvények és rendeletek végrehajtását sürgetik és ellenőrzik;

a területükön működő gazdasági egyesületek, gazdakörök és mezőgazdasági munkáskörök és szakszervezetek alapszabályszerű működése felett ellenőrzést gyakorolnak, azokat nyilvántartják;

a gazdatársadalomnak testületi és szövetségi szervezkedését elősegítik, felügyelik és irányítják, gazdasági egyesületekkel és gazdakörökkel, szövetségekkel összeköttetésbe lépnek, azokat feladatuk teljesítésében támogatják;

a mezőgazdasági szakértelem fejlesztése céljából kísérleti telepeket, állomásokat tartanak fenn, állandó vagy időleges tanfolyamokat, előadásokat, kiállításokat, tanulmányutakat rendeznek, szakkönyveket adnak ki;

a kormány, törvényhatóságok és bíróságok megkereséseire válaszolnak és szakvéleménnyel szolgálnak;

a mezőgazdasági termelés érdekében közreműködnek a hitelviszonyok javításánál, szervezik gazdasági szükségleti cikkek és tenyészállatok közös beszerzését, előmozdítják öntöző, vizlecsapoló, talajjavító és halászati társulatok, termelőszövetkezetek létesítését, üzemterveket dolgoznak ki, általában a termelőknek a gazdálkodás terén megkeresésre mindeneműi szaktanácsccsal szolgálnak:

a termények értékesítése tekintetében vásárokat és aukciókat rendeznek, terménytőzsdék, különösen állatvásárok igazgatásában részt vesznek s az árjegyzésre befolyást gyakorolnak;

a szükséghez képest gazda és gazda, gazda és gazdatiszt, vagy gazda és kereskedő között felmerült vitás ügyek elintézésére a polgári perrendtartás alapján választott bíróságokat alkotnak;

kerületük tenyésztetéről törzskönyvet vezetnek;

a helyi mezőgazdasági vonatkozású szokásokat nyilvántartják s ezekről kívánatra hivatalos bizonylatot állítanak ki;

a kerületükben működő összes okleveles gazdatisztakat, erdőtisztakat és állatorvosokat nyilvántartják;

mezőgazdasági statisztikai adatok beszerzésénél közreműködnek;

a munkásközvetítést szervezik;

működésükről, tapasztalataikról, a gazdatársadalom körében felmerülő panaszokról és kívánalmakról, kerületük mezőgazdasági és társadalmi viszonyairól évi jelentést készítenek, melyet a földmivellésiügyi miniszterhez, az országos mezőgazdasági kamarához és kerületük törvényhatóságaihoz beterjesztenek.

A másik alkotás a *földmivesek tudakozó irodája*.

A miniszter ezen iroda felállításával ezt kívánta elérni, hogyha a fővárosba felvetődő és járatlan földmivesek valamely ügyes-bajos dolog felől érdeklődni akarnak, legyen egy biztos hely, ahová fordulhatnak, ahol utbaigazítást adnak, ahol tanácsot is szolgálnak. Kellett ez a hivatal, mert a helyzet az, hogy majd minden miniszterium előtt láttunk ácsorgó, kérdezősködő falusi embereket, ahogy órákat eltöltenek, mindenkit megszólítanak, felvilágosítást kérnek, de miután csak azzal nem kerülnek össze, akire a legnagyobb szükségük volna, végezetlen kénytelenek hazamenni, aztán otthon tele vannak panaszszal, hogy az ő bajukat, ügyüket hiába panaszolták el, nincs aki meghallgassa, nincsen aki segítse.

Ezután az ügyes-bajos ember egyszerűen elmegy a földmivellési palota (V. ker. Országház-tér) portájához, akitől megtudakolja, hogy melyik szám alatt van az iroda? A portástól felvezetik mindjárt az irodába. Az ott alkalmazott tisztviselőnek az a dolguk, hogy az embereket végighallgassák, sőt egyet-mást kérdeznek is, amire az ügy teljes megismerésére szükség van, amire talán az illető nem is gondol, holott éppen

abból rögtön megtudják, hogy mi is a kérdés voltaképpen és hová is tartozik. Amikor aztán megtudja a tudakozó irodabeli tisztviselő, hogy mi dologban jár az ügyes-bajos ember, hát ő maga nyomban utána megy a dolognak, vagy jól utbaigazít.

Mondani sem kell, hogy a miniszter ezzel az új intézménnyel is csak a földmivelő osztály boldogulására célozza.

Mozgalom a borfogyasztási adó ellen. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete kebelében lázas tevékenység folyik az október 21-én délután fél kilencz órakor Budapesten a Tatterszall telepén megtartandó országos tiltakozó gyűlés érdekében, melyet az egyesület a boritaladó törlése ügyében szervez. A szervezés munkálataiban a vidéki bizottságokkal együtt mintegy 3000 bortermelő, kereskedő és vendéglős vesz részt. A nagygyűlésen leendő részvételre a Szőlősgazdák Országos Egyesülete e hét folyamán 1200 nagyobb bortermelő község előljáróságát, 800 hegyi község, 500 gazdasági, szőlészeti egyesület és gazdakör elnökségét és az ország összes érdeklődő közönségét meghívta. A gyűlés iránt oly óriási érdeklődés nyilvánul, hogy előreláthatóan a magyar bortermelő gazdák tizezrei fogják az azon hozandó határozatot magukévá tenni. Szatmári tudósítónk arról értesít, hogy a borfogyasztási adó ellen Szatmármegyében nagyarányú mozgalom folyik. A szőlősgazdák országos egyesületének megbízásából Poszvék Nándor vette kezébe az ügyet. Október hónap 18-án a vármegye mintegy nyolcz fontosabb szőlőtermelő helyén nagyarányú ülés lesz, hol az országos mozgalomhoz való csatlakozást fogják kimondani.

Országos fajbaromfi-kiállítás Lugoson. Vasárnap szép ünnepség keretében nyitotta meg a Krassó-Szörényvármegyei gazdasági egyesület I. baromfi-kiállítását. Az ünnepséget Fialka Károly Krassó-Szörényvármegye főispánja, gazdasági egyesületi elnök, tartalmas beszéde nyitotta meg, amely után megkezdődött a kiállítás megtekintése. A két holdas területen fekvő kerthelyiségben beosztott 60 udvarban és 110 ketrecben volt elhelyezve az ország különböző vidékeiről beküldött szebbnél-szebb aprójószág. Ki volt állítva 276 darab lud, 180 darab kacsa, 1100 tyukféle, 54 darab pulyka, 102 darab galamb és 375 darab házi nyul. Délután 1 órakor a kiállítási vendéglőben társasbéd volt, aztán Fialka Károly főispán kihirdette a bírálatok eredményét. Az állattenyésztési felügyelőség Krassó-Szörény vármegye kispaszói között leendő kiosztás céljából 200 darab ludat, 87 darab orpingtont és 64 darab kacsát vásárolt össze és annak megfelelő kiosztásával a gazdasági egyesületet bizta meg.

Budapesti piaczi árak.

Liszt. Nullás 36.40, egyes 35.60, kettes 34.80, hármás 34.—, négyes 33.40, ötös 32.40, hatos 31.60, hetes 30.—, nyolczas 16.40, F. 11.80, G. 11.80.

Buza ára e héten emelkedett.

Minőség	kilós	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki	78	23.40 — 23.75
"	79	23.30 — 23.75
"	80	23.50 — 23.95
Pestvidéki	77	23.10 — 23.40
"	78	23.20 — 23.55
"	79	23.30 — 23.75
Bánsági	78	23.40 — 23.75
"	79	23.50 — 24.—
"	80	23.70 — 24.20
Bácskai	78	23.40 — 23.75
"	79	23.50 — 24.—
"	80	23.70 — 24.20
Fejérmegyei	78	23.20 — 23.55
"	79	23.30 — 23.75
Rozs I. rendű	19.30	— 19.45
" középrend.	19.10	— 19.25

**„Szt.-Lukácsfürdő“
gyógyfürdő, Buda.**

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleg kérés források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vízgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvízszodák. Olcsó és gondos pensio. Csúsz, kőszvény, ideg-bőrbajok. Lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a

Szent-Lukácsfürdő igazgatósága.

Kérje ingyen

és bérmentve nagy képes főárjegyzékemet 3000 ábrával mindenemű nikkelle, ezüst- és arany órákról, valamint arany, ezüst, hangszer, acél és bőrúrrakról, dohányzó-szerekről stb. eredeti gyári árban.

Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. Koczkázat kizárva! Becserelés megengedve vagy a pénz vissza.

Konrad János cs. és kir. udv. szállító
Brüx, 633. sz. (Csehország).
Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Vértes-féle sósorszesz,
Minden házban szükséges.

Árpa takarm. I.	15.85	— 16.—
" " II.	15.50	— 15.75
Köles	12	— 13—
Zab I. rendű	16.50	— 16.80
" II.	16.10	— 16.40
Tengeri (belföldi)	17.25	— 17.40

Káposztarepce uj — korona. Burgonya sárga 4.60—6.— korona, rózsza uj 5—6.20 k. száz métermázsánként. Hagyma ötven kilós zsákokban — Réti szena 7.— 9.50 muhar — 9.60; zsupszalma 6.40—6.60 alom 5.40 korona métermázsája.

Disznósír 100 kg. 1.48 K, szalonna 1.21 és 1.26 korona közt Haj 136—1.44 a kilója; füstölthús 1.40—1.60 korona; hazai sonka 1.80—2.10 korona. Teavaj 2.80—3.10 korona; főzővaj 1.20—2.20 korona. Tehenturó kilója 18—28 fillér. Tojás ládája (1440 darab) 76—80 korona.

Gazdálkodók útmutatója.

Keresek 2 darab fias tehenet feles tartásra, elfogadok bármily lekosztolt egészséges jószágot, a mit jövő év május elsején kitünő állapotban adok vissza. Arad-m. u. p. Borosjenőn, Nagyrétpuszta. Csikós János, uradalmi gazda.

Belga óriási nyulak, kiváló szép, díjazott szülők: két hónapos nyulak darabja 3 korona, — három hónaposak darabja 4—5 korona. Fajtisztaságért, egészséges megérkezésért szavatolok. Zelms Vilmos, máv. hivatalnok, Ujgradiska.

Bernáthegyi nőtény kutya, fajtiszta, 2 éves, 74 cm. magas, 115 cm. hosszú, jó házi és utcai nevelésű, eladó. Ugyanott orosz spitz, fehér, 1 éves, him, remek fajtiszta példány, eladó. Pokorny János, Kispeszt, Árpád-utca 30/a.

Megvételre kerestetik 50—100 holdas birtok, lehetőleg Fehér-, Zala-, Veszprém-, Győr- vagy Vas megyében.

Olcsó cseh ágytollak

5 kiló uj fosztott 12 K; fehér, pehelykönnyű 18—24 K; hófehér fosztott 30—36 K; szállítás franko utánvéttel. Csere és visszavevés a postadíj megtérítésével történhetik.

SACHSEL BEHEDEK. Lobes 11 Pilsen U.p. Csehország.

Eladó föld. Makón 4 1/4 köblös ugarföld örökaron, szabad kézből eladó. Czim a Magyar Néplap kiadóhivatalától megtudható.

Baromfitenyőszők, a kik nagyobb mennyiségben válogatott fajtájú házi szárnyasokat és nyulakat óhajtanak eladni új uradalom részére, közöljék ezen a helyen készleteiket, czimüket és árajánlataikat.

Csemegezőlőt, visontahegyit, óriási őszibarackot, birsalmát, 5 kilónként szállít mintagazdaság. Czim megtudható a Magyar Néplap kiadóhivatalában.

Muskotály, passatuti- és sasza-szőlőt postakosaranként 1 forint, mázsánként 14 frt, szegfűkörté, csemegealma 1 frt, ugorka, paprika, paradicsom, csemege-szilva 80 kr., paradicsomnak mázsáját 6 forintért, csemegekörte és almának mázsáját 10 forintért előleg beküldéssel szállít: Gyümölcskivitel Csongrádról.

Méz, tisztán pergetett akác, hárs és vegyes virágméz, üvegekben, a ki jól és olcsón óhajt beszerezni, az forduljon az orsz. magy. méhészeti egyesülethez Budapesten.

Venni és eladni szándékozók, gazdák, háziasszonyok, a legzélszerűben kielégíthetik minden igényüket, ha a legolcsóbb hirdetési módhoz, a »Magyar Néplap«-ban a »Gazdálkodók Utmutatójához« folyamodnak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

N. S. (Baranya-Sellye). — Geittner és Rausch, Budapest, VI. Andrassy ut 8. sz. — Vasutas. Csak írja meg panaszukat. Közölni fogjuk. — Sorsjegyekről a jövő héten válaszolunk.

forduljon minden érdeklődő,
ki sulyt fektet I. fajtiszta anyagra.
Gyümölcsfák, disz- és kerítés-növények stb.
nemes szilvacsemetekben nagy készlet.
Szőlőoltványok
európai, amerikai sima és gyökéres vesszők.
Arjegyzéket ingyen küld.

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

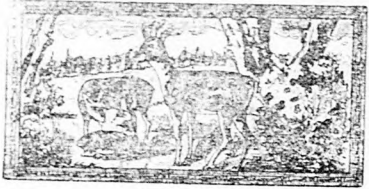
Szőlő-oltványokat
szállít, fajtisztaságáért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:
Küküllőmenti első szőlőoltványtelep
Ajánlás: CASPARI FRIGYES, Medgyes 11. (Nagyküküllöm.)

Tessék képes árjegyzéket kérni! Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő-levelek, emel fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségtől úgy szó, mint írásbőleg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

A legszebb szobadisz!

Egy gyár felosztása alkalmával sikerült 80.000 faliszőnyeget és 11.000 ágylőt olcsón vásárolni, úgy hogy abban a helyzetben vagyok, hogy egy remek

fali szőnyeget zseniliából

mindkét oldalán egész egyforma, gyönyörű színtartó, 100 cm. széles, 200 cm. hosszú gyönyörű mintákkal, u. m.: oroszán, szarvas, őzcsalád, kutya, hattyu, virág és perzsamintákkal, a frt 2-80 (5 K 60 fill.) utánvétellel. Különösen ajánlható nedves lakásokba, miután ezen szőnyeg annyira vastag, hogy a nedvesség nem hatolhat át. A legszebb ágylő drb. 80 kr. Hasonló köszönőiratokat kapok naponta felszólítás nélkül:

Tek. Hoitash J. urnak, Göding.
A faliszőnyeggel annyira meg vagyok elégedve, hogy ma már a harmadik megrendelést eszközölöm, nagy családom és kiterjedt ismeretségem valamennyier rendelést tesz nek Önnek, mert az árutól valóságos elvannak ragadtatva. Küldjön még két faliszőnyeget mielőbb. Kiváló tisztelettel ENGEL ADOLF Budapest, V., Báthory-utca 4.

1908. márczius 2-án.
Amennyiben az áru a megrendelőnek meg nem felel, azt visszaveszem és a pénzt visszaadom. Erstes Mähr sches Warenversandhaus Julius Hoitash, Göding Nr. 304 Mähren.

Szőlő-oltvány

és vesszőkről nagy képes árjegyzékemet

ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökeres oltványokból, amerikai és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delaware-ből 1 1/2 millió készlet. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Cim:

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőtelepe BIHARDIÓSZEG.

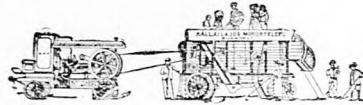
KRISTALY**FORRÁS**

szénsavval telített ásványvize hasznos ital *étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél.* A legtisztább és *legegészségesebb* asztali és borviv. — Hathatós *szomjcsillapító.* — Óvszer fertőző betegségek ellen. — Orvosi rendelet szerint egy melegített pohárral igyék éhgyomorra. — Kivánatra telítésnélküli töltést is szállít a

Szt. Lukács fürdő
Kütvállalat Budán.

A valódi Kállai-féle**„Glória”**

benzin - motorok és
motor-eséplők ::

a legjobbak. Aki tehát teljes jótállás mellett 3-5 évig terjedő részletfizetés mellett megbízható, jó és olcsó motort akar vásárolni, ügyeljen a pontos címre és kérjen ezen szakértő czégtől ingyen képes árjegyzéket.

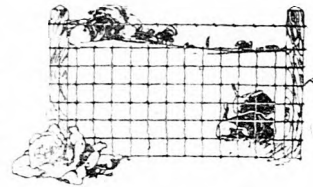
KÁLLAI MOTORTELEPE

Budapest, Nagymező-utca 43. sz.,

hol használt járgányos s gőzcsepőkészletek cserébe is vétetnek.

Bámulatosan olcsó kerítések!

Vadkarok ellen!

Vadkarok ellen!

HAIDEKKER SÁNDOR

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/18. sz.

kizárólagos gyártója a világ-szabadalmazott

„Hungária” drótfonatoknak

melyek előnyeiknél fogva felülmúlnak minden másfajta kerítést. — Állandóan készletben. — Kiszolgálás azonnal, figyelemmel és pontosan.

„Hungária” drótfonatok négyzetmétere 30 fill. feljebb.

Díjmentes árjegyzékért forduljon fenti ozimhez.

BRÁZAY SÓSBORSZESZ
A LEGJOBB

Nemkülönöz-
tellen
házi-szer.

Kapható
mindenütt!

ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

Párisi világkiállítás 1900 „GRAND PRIX.”

Kwizda-féle „Restitutionsfluid.”

Név, vignetta és csomagolás törv. védve.

Mosóvíz lovaknak.

Egy üveg ára 2 korona 80 fill.

Negyven éven felül használatban az udvari és versenystállóknak erősítésre és helyreállításra nagy strapák után, inak merevsége esetén stb., képesíti a lovat a legkitünőbb szolgálatra trainingben.

Kwizda restitúciós fluidja csak ezen védjeggyel valódi. Főraktár:

Török József gyógyszer-tárában

Budapest, Király-utca 12 és Andrassy-ut 26. szám.

